

Jaarverslag 2010

kennis in uitvoering

Jaarverslag 2010

Colofon

Datum
april 2011

© 2011 het PON, kennis in uitvoering.

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het PON. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het PON. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan het PON geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Meer informatie:
www.hetpon.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1 Inleiding	7
1.1 De positie van het PON	7
1.2 Leeswijzer	7
2 Werkzaamheden op hoofdlijnen	9
2.1 Domein Zorg	9
2.2 Domein Participatie	9
2.3 Domein Jeugd	10
2.4 Domein Leefbaarheid	10
2.5 Planbureau	10
Bijlagen	13
Bijlage A Projectenoverzicht	15
Bijlage B Publicaties	37
Bijlage C Publicaties in samenwerking met derden	43
Bijlage D Artikelen	45
Bijlage E Lezingen, gespreksleidingen en vertegenwoordigingen	47
Bijlage F Opdrachtgevers	51
Bijlage G Raad van Toezicht en bureau	53

Voorwoord

Voor u ligt het verslag van de activiteiten die het PON in 2010 heeft uitgevoerd. Traditioneel bestaat het uit een opsomming van de vele projecten die we in het kader van de provinciale subsidie hebben uitgevoerd en de opdrachten die we voor andere opdrachtgevers hebben verricht. Het verslag is een handvat voor de provincie om na te gaan of het PON aan de verwachtingen heeft voldaan. Het is aan de provincie om het eindoordeel daarover te vellen.

Een belangrijke verwachting was dat het PON een goede start zou maken met de ontwikkeling van een meer gestructureerde kennisfunctie, die aansluit op de provinciale beleidscyclus. Vooruitlopend op een toekomst waarin de planbureau functie het grootste deel van de activiteiten van het PON voor de provincie zal beslaan, werd in 2010 al vijftig procent van de ruimte gereserveerd voor planbureauachtige activiteiten. Het jaarverslag laat - in onze ogen - zien dat de projecten die binnen het kader van het planbureau vallen stuk voor stuk elementen in zich dragen die daadwerkelijk bruikbaar zijn voor het beleid. Er is ook met meer nadruk gewerkt aan het opzetten van een kennisonderlegger (in de vorm van een *Businessplan planbureau*, maar ook de back- en frontoffice). Wat niet zichtbaar is in de projecten, maar wel van wezenlijk belang, is dat gedurende het jaar structureel met de directie SCO is samengewerkt om het planbureau gestalte te geven en vanuit strategische beleidsbehoeften in te vullen.

We beschouwen 2010 als de eerste fase van de ontwikkeling van het planbureau. Deze ervaring heeft een zeer waardevolle basis gegeven voor de doorontwikkeling. Interessant en veelzeggend is, dat we in 2010 al intensief bezig zijn geweest om de ervaringen niet alleen te benutten voor de ontwikkeling van het steeds vaker genoemde 'sociaal-cultureel planbureau van Brabant', maar ook voor de ontwikkeling van het zogenaamde virtuele, provincie-brede planbureau.

In de volgende fase is het nodig om veel meer verbinding te leggen tussen de afzonderlijke projecten van het planbureau, maar ook meer aansluiting te zoeken bij de strategische provinciale beleidsdoelen. Nu de *Agenda van Brabant* al enige tijd het uitgangspunt is van beleid, is structurele kennisverbinding tussen de 3 P's (People - Planet - Profit) de belangrijkste uitdaging van het toekomstige planbureau. Dat gegeven is al in een aantal projecten in 2010 tot uitdrukking gebracht.

Natuurlijk nodigt dit jaarverslag ook uit om te reflecteren op het PON als geheel. Het jaar 2010 was een uitzonderlijk jaar. Het PON was zich al terdege aan het voorbereiden op de noodzaak om meer marktgericht te opereren om zijn eigen toekomst veilig te stellen. Voor dat doel is een strategisch traject ingezet, waar iedereen van het PON zijn bijdrage in 2010 aan heeft geleverd. Het jaar verliep aanvankelijk niet heel anders dan andere jaren, totdat de marktopdrachten in de zomer zo ernstig terugliepen en de opdrachtenportefeuille zich daarna niet meer herstelde dat maatregelen in de personele sfeer onafwendbaar bleken. Het PON heeft eind 2010 vanwege het teruglopen van marktopdrachten een grote bezuiniging moeten doorvoeren.

Rekening houdend met deze omstandigheden, die niet alleen enorm veel aandacht hebben geëist van het management, maar ook grote gevolgen hebben voor het personeel, is het totaaloverzicht van betaalde opdrachten en typen opdrachtgevers niet teleurstellend. Alle domeinen zijn er in geslaagd om opdrachtgevers aan zich te binden. Net als bij de provinciale opdracht is het wel duidelijk dat er gezocht moet worden naar meer samenhang en een duidelijkere identiteit en focus op de actuele kennisvragen van onze opdrachtgevers. Het strategische traject biedt daarvoor een prima basis, de aard van de markt vraagt erom en de afslanking van de organisatie geeft nog een extra impuls om tot realisatie ervan te komen.

Het PON moet zich, net als velen, zien te verhouden tot een meer onzekere toekomst. Gelukkig begint het PON niet bij nul. We kunnen bouwen op een jarenlange ervaring, zowel op het gebied van kennis van onderzoek, als om kennis van uitvoering. We beschikken over een uitgebreid netwerk en professionele medewerkers die als geheel bekend zijn met de haarvaten van de (Brabantse) samenleving. We gaan onze nieuwe toekomst daarom dan ook met veel vertrouwen tegemoet.

Erna Hooghiemstra
directeur/bestuurder

1 Inleiding

1.1 De positie van het PON

Sinds jaar en dag combineert het PON zijn kennis van en toegang tot feiten en cijfers over het brede sociaal-culturele domein in Brabant met zijn kennis van de uitvoeringspraktijk. Dit maakt het PON tot een unieke speler in Brabant. Bovendien onderhoudt het PON een bijzondere relatie met de provincie Noord-Brabant.

De provincie ondergaat momenteel een belangrijke verandering. Als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen en grote bezuinigingen worden discussies gevoerd over de provinciale kerntaken en kernrollen. De voorlopige resultaten daarvan zijn medio 2010 neergelegd in de *Agenda van Brabant*. De voor het PON belangrijkste uitkomsten zijn dat het sociaal-culturele domein niet langer tot de kerntaken wordt gerekend, maar beschouwd wordt als een zogenoemd 'meekoppelend belang' bij de twee provinciale kerndomeinen, namelijk ruimte en economie. Daarnaast krijgt cultuur bij de provincie Noord-Brabant een belangrijke eigenstandige plaats.

Een ander belangrijke ontwikkeling is dat de provincie haar interne kennisinfrastructuur aan het herzien is. Er is behoefte aan meer bundeling van kennis en aan een centrale regie op het gebied van kennisverwerving, -deling en -innovatie. Sinds 2009 werkt het PON hier aan mee, als onderdeel van de ontwikkeling van zijn planbureaufunctie. De provincie hecht hier veel waarde aan, niet alleen voor de directie SCO, maar ook concernbreed.

Beide ontwikkelingen hebben direct gevolgen voor de werkzaamheden van het PON. In 2010 heeft het PON de helft van zijn capaciteit voor de provincie ingezet voor planbureauprojecten en de ontwikkeling van het planbureauconcept. De andere helft van de dagen zijn besteed aan projecten in de inhoudelijke domeinen zorg, participatie, jeugd en leefbaarheid. Daarnaast zijn we in 2010 begonnen met een verkenning van de mogelijkheden voor het PON van een nieuw domein cultuur.

Behalve voor de provincie werkt het PON ook voor andere opdrachtgevers, binnen en buiten Brabant. Tot onze belangrijkste klanten behoren gemeenten, instellingen voor wonen, zorg en welzijn en fondsen. Dit Jaarverslag geeft inzicht in alle activiteiten die het PON in 2010 heeft uitgevoerd.

1.2 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk volgt hoofdstuk 2, waarin we op hoofdlijnen de werkzaamheden beschrijven die we hebben uitgevoerd in de vier domeinen en met onze planbureaufunctie.

Bijlage A geeft een overzicht van alle projecten, onderscheiden naar de basisstructuur (de provinciale subsidie) en betaalde opdrachten. Bijlage B laat een overzicht zien van onze publicaties, bijlage C bevat de publicaties die we samen met anderen maakten. Bijlage D toont de artikelen die wij in diverse media publiceerden. Bijlage E geeft inzicht in de inleidingen en presentaties die wij verzorgden, alsmede van de organen waarin het PON is vertegenwoordigd. Bijlage F zet onze opdrachtgevers op een rij. Bijlage G tot slot geeft de samenstelling van de Raad van Toezicht en het bureau.

2 Werkzaamheden op hoofdlijnen

In 2010 heeft het PON zijn werkzaamheden ingedeeld in vier inhoudelijke domeinen (zorg, participatie, jeugd en leefbaarheid) en in het planbureau. Dit hoofdstuk geeft op beknopte wijze inzicht in (de aard van) de activiteiten.

2.1 Domein Zorg

Voor de basisstructuur verrichtte het PON in 2010 op het gebied van zorg werkzaamheden voor twee omvangrijke projecten, namelijk *Kleurrijk Brabant Zorgt* en *Slimme Zorg*.

Met het project *Kleurrijk Brabant Zorgt* wil de provincie bereiken dat meer allochtonen actief worden in de zorg. Het PON verzorgt hiervoor het programmamanagement en werkt, samen met Palet en PSW, aan de uitvoering.

Slimme Zorg is een provinciaal investeringsprogramma. Daarvoor verrichtten wij diverse werkzaamheden. Zo ondersteunden we projectaanvragers en leverden we input voor consultatie- en leerbijeenkomsten. We hielden een publieksmeting onder de leden van Brabantpanel en we werkten aan de communicatie richting eindgebruikers.

In de betaalde sfeer deden we in het domein zorg onder meer evaluatie- en onderzoeksopdrachten, bijvoorbeeld rond het project *Budgetcoach Breda* en de mantelzorgwaardebonnen van de gemeente Tilburg. Met behulp van fondsen gaven we verder uitvoering aan de projecten *Oog en oor* (gericht op zintuigproblemen van vooral ouderen) en *De zorg gaat door!* (opgezet om de samenwerking tussen mantelzorgers, cliënt en personeel in zorginstellingen te verbeteren).

2.2 Domein Participatie

In dit domein is het project *Wonen-Zorg-Service in de Wijk (WZSW)* al enkele jaren van belang. Samen met Stichting Zet verzorgen wij de verdere implementatie. Samen met adviesbureau Adsom voerden we tevens een onderzoek uit naar het maatschappelijk rendement van de WZSW-aanpak in acht Brabantse gemeenten. De provincie levert een bijdrage aan de ondersteuning die het PON levert aan de *Vereniging Brabantse Gemeenten (VBG)*. Dit, omdat de provincie belang heeft bij een goed functionerende VBG. In dat kader leverden we in 2010 onder meer een bijdrage aan de discussiereeks de *Kracht van Brabant* en aan *Thorbecke 2.0*.

Voor de provincie voerden we in het domein participatie ook een aantal betaalde opdrachten uit. Die sloten nauw aan op onze activiteiten in de basisstructuur. Daarnaast deden we betaald werk voor de gemeenten 's-Hertogenbosch en Tilburg.

2.3 Domein Jeugd

Voor de provincie is de jeugdzorg nog altijd een belangrijk beleidsveld. Veel aandacht gaat daarbij uit naar verbetering van de aansluiting van jeugdzorgvoorzieningen op preventieve voorzieningen. Ook de afstemming met gemeenten is een punt van zorg. In dat krachtenveld voerde het PON in 2010 in de basisstructuur een aantal projecten op het gebied van jeugd uit. Er verschenen publicaties over de *Stand van Jeugd en Gezin* en *Vraag in kaart* (over de potentiële behoefte aan opvoedingsondersteuning).

Een belangrijke betaalde opdracht binnen dit domein is de *Academische Werkplaats Diversiteit in het Jeugdbeleid*, die mede mogelijk wordt gemaakt dankzij een financiële bijdrage van ZonMw. Met dit omvangrijke project willen we bereiken dat allochtone jongeren eerder een beroep doen op vormen van hulp en zorg dan nu het geval is. Daarvoor is een uitgebreid plan van aanpak opgesteld dat in de periode van 1 december 2009 tot 1 december 2011 wordt uitgevoerd. De Academische Werkplaats is een samenwerkingsverband van een groot aantal organisaties; het PON vervult de rol van projectcoördinator.

Voor de gemeente Bergen op Zoom ontwikkelden we een monitor om de resultaten van het Centrum voor Jeugd en Gezin in beeld te brengen en te volgen. In opdracht van het Brabants samenwerkingsverband Jeugd & Gezin/Fontys Pedagogische Opleidingen 's-Hertogenbosch brachten we de *Competentiemonitor Jeugd & Gezin* tot stand.

2.4 Domein Leefbaarheid

Leefbaarheid van wijken en dorpen was voor de provincie in deze bestuursperiode een belangrijk item. Onze inzet vanuit dit domein is er steeds op gericht geweest om de provincie daarbij van dienst te zijn. Dat uitte zich in 2010 onder meer in de projecten *Analyse Integrale Dorpsontwikkelingsplannen*, *Ondersteuning van provinciale planbegeleiders* en *Kennisdeling leefbaarheid*. Ook vervulden wij wederom de rol van procesbegeleider bij de nieuwe editie van de *Brabantse Dorpen Derby*.

Belangrijke betalende opdrachtgevers in het domein leefbaarheid waren ook in 2010 woningcorporaties (MooilandMaasland en Wooninc.) en gemeenten (onder andere Cuijk, Oisterwijk en Apeldoorn). Voor de Dienst Landelijk Gebied deden we onderzoek naar de bekendheid en het draagvlak voor het project *de Levende Beerze*.

2.5 Planbureau

In 2010 ging veel van onze aandacht uit naar het verder op poten zetten van de planbureaufunctie van het PON. Wij gaven uitvoering aan het *Businessplan planbureau*, met het verder inrichten en vormgeven van de backoffice en de frontoffice en versterking van onze methodische kennis en vaardigheden. Onze bestaande instrumenten, zoals de *Sociale Atlas Brabant* en *Brabantpanel*, zijn ook in 2010 weer diverse malen ingezet.

Met de planbureauprojecten willen we expliciet verbindingen met de provinciale beleidscyclus leggen: ter voorbereiding van beleid signaleren we maatschappelijke ontwikkelingen en vraagstukken, ten behoeve van de beleidsuitvoering monitoren we ontwikkelingen en voor de beleidsevaluatie meten we de effecten van het beleid. De strategische planbureauprojecten die we in 2010 uitvoerden, hadden alle een signalerende functie. Die projecten richtten zich op *samenleven* (inzicht geven in de sociale staat van Brabant), *bevolkingskrimp* en *regionalisering*. Dat laatste kreeg zijn vertaling in het *PON-Jaarboek 2011*, dat op 17 januari 2011 werd aangeboden aan gedeputeerde Brigitte van Haaften. Ook in de reeks factsheets *Leefbaarheid: feiten in beeld* signaleren we maatschappelijke ontwikkelingen als input voor beleid. Een aantal planbureauprojecten die nauw verbonden zijn met onze inhoudelijke domeinen vervulde een monitorfunctie. Dat geldt bijvoorbeeld voor de *Brabantse Cultuurparticipatie Monitor*, de *monitor multi-etnische samenleving*, de *Integrale Veiligheidsmonitor* en de *Jeugdbalans Brabant*. De *Effectmeting leefbaarheidsbeleid* is een voorbeeld van beleidsevaluatie, in dit geval van het provinciale beleid gericht op *Leefbare Wijken* en *Leefbare Dorpen*.

Op initiatief van de provincie zijn in 2010 de gesprekken over een concernbreed virtueel planbureau gestart. Hierin werkt de provincie samen met het PON, Telos, ECNC en SER Brabant. Aan het PON is gevraagd daarbij een proactieve, coördinerende rol op zich te nemen. Eind 2010 verscheen een houtskoolschets van het virtueel planbureau. De werkzaamheden hiervoor worden in 2011 voortgezet.

In de betaalde sfeer is voor het PON het project *Waarstaatjegemeente.nl Burgerrollen* van belang. Hierin werken we samen met Deloitte en BMC. We bieden gemeenten een algemene burgerpeiling en een klanttevredenheidsonderzoek aan. Inmiddels hebben we daarmee in de loop van de tijd zo'n 210 Nederlandse gemeenten bereikt. Een interessante opdrachtgever voor ons planbureau was verder het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, dat ons enkele onderzoeksopdrachten op onderwijsgebied verstrekke.

Bijlagen

Bijlage A Projectenoverzicht

1 Domein Zorg

Basisstructuur

Gevolgen pakketmaatregel AWBZ voor cliëntgroepen

Samen met de PRVMZ brengt het PON de gevolgen van de pakketmaatregel in de AWBZ in beeld voor vier cliëntgroepen. Hiervoor worden kwantitatieve gegevens gebruikt en er vinden gesprekken met focusgroepen plaats. Begin 2011 wordt dit onderzoek afgerond met een rapportage.

Kleurrijk Brabant Zorgt

Met het meerjarige project Kleurrijk Brabant Zorgt (KBZ) wil de provincie bereiken dat meer allochtonen actief worden in de zorgsector. De provincie werkt daarbij samen met Palet, PSW en het PON. Wij verzorgen het programmamanagement van KBZ. Daarnaast is het PON trekker van de uitvoering van twee scenario's, namelijk Colours en Curricula vermaatschappelijkt. In 2010 organiseerden we expertmeetings in het veld en leverden we bijdragen aan de digitale nieuwsbrief, Festival Mundial en de websites www.kleurrijkbrabantzorgt.nl en www.mijnloopbaanindezorg.nl.

Slimme Zorg

In 2010 voerde het PON op het gebied van slimme zorg drie projecten uit in opdracht van de provincie. Voor het provinciale investeringsprogramma Slimme Zorg ondersteunden we projectaanvragers en leverden we input voor consultatie- en leerbijeenkomsten.

Daarnaast hield het PON een publiekmeting onder leden van Brabantpanel. Deze publiekmeting maakt deel uit van de reeks die in de periode 2009-2011 wordt gehouden.

De communicatie gericht op eindgebruikers is ingevuld door het houden van bijeenkomsten met (vertegenwoordigers van) ouderen, chronisch zieken en mantelzorgers. Voor deze groepen zijn onder andere voorlichtingskoffers ingericht met materiaal om hun achterban te kunnen informeren over de veranderingen in de zorg en de mogelijkheden die slimme zorg daarbij biedt.

Advisering Kruisvereniging West-Brabant (RKV)

De RKV wilde de functie van wijkverpleegkundige opnieuw gaan invoeren. Het PON heeft daarvoor verschillende werkzaamheden verricht. Zo voerden wij verkennende gesprekken, stelden we een projectplan op en dienden we twee subsidieaanvragen in bij ZonMw in het kader van het programma Zichtbare Schakels. Beide aanvragen zijn gehonoreerd. De RKV werkt nu samen met Surplus en Zorgburo Stip aan de uitvoering van het project.

Betaald

Actualisatie website informele zorg

In opdracht van de provincie verzorgde het PON een actualisatie van de gegevens over respijtzorg op de website informele zorg. Gaandeweg de uitvoering besloot de provincie de bestaande website op te heffen en de kaart Informele Zorg te plaatsen op de website van de Brabantse Raad voor de Informele Zorg (BRIZ), www.briz.nl.

Evaluatie vrijwilligersproject Budgetcoach Breda

In het project Budgetcoach Breda bieden vrijwilligers met levens- en werkervaring hulp aan mensen die in de schulden zitten. Er wordt samengewerkt met het Instituut voor Maatschappelijk Welzijn (IMW), de Kredietbank en in de uitvoering met vele andere organisaties die cliënten doorverwijzen.

In opdracht van de initiatiefnemers onderzocht het PON of het project heeft bijgedragen aan de integrale schuldhulpverlening in de gemeente Breda. Wat is de toegevoegde waarde van het project? Onder welke condities dient Budgetcoach Breda, na beëindiging van de ontwikkelperiode, voortgezet te worden? De resultaten zijn gepubliceerd in het rapport *Aan de keukentafel* dat in december 2010 is gepresenteerd aan de gemeente Breda.

Kennisdeling Kleurrijk Brabant Zorgt

In opdracht van de provincie staat het PON het onderwijs- en zorgveld bij waar het gaat om kennisdeling rond de vraagstukken waar Kleurrijk Brabant Zorgt aan werkt. In 2010 organiseerden we diverse expertmeetings. Dit project loopt door tot en met 2011.

Publicatie voor het NAH Expertisecentrum Midden-Brabant

Voor het Expertisecentrum Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH) publiceerde het PON een boekje, waarin het levensverhaal van een cliënt wordt beschreven. Deze publicatie, getiteld *Een nieuw leven*, vraagt aandacht voor de problematiek en presenteert een aantal feitelijke gegevens over NAH. De uitgave werd mede mogelijk gemaakt door de provincie Noord-Brabant. Daarnaast werd bij de startconferentie van het Expertisecentrum een expertmeeting gehouden met het regionale veld.

Uitrol Mantelzorgondersteuningsplan (MOP)

In opdracht van de Brabantse Raad voor de Informele Zorg (BRIZ) heeft het PON ondersteuning geboden bij de uitrol van het MOP bij gemeenten. Daartoe werden verschillende pilots ontwikkeld. De ervaringen daarmee zijn neergelegd in een adviesrapport.

Wijkgerichte aanpak Venray

Als vervolg op de notitie *Daginvulling voor kwetsbare groepen* (PON-publicatie uit 2009) heeft de gemeente Venray twee bijeenkomsten belegd met als doel te komen tot een intentieverklaring om samen te werken en te starten met twee pilots.

Het PON verzorgde bij de bijeenkomsten een inleiding en leverde als onafhankelijke partij input. Verder werden de notitie en intentieverklaring van commentaar voorzien. De gemeente was tevreden over de geleverde inzet en zal na de raadsvergadering van februari 2011 wellicht opnieuw een beroep doen op het PON.

Meedoen vanuit het zorgcentrum

In 2010 stelde het PON een projectplan op voor Meedoen vanuit het zorgcentrum. Voor de financiering daarvan zijn diverse fondsen benaderd. Twee fondsen (Stichting RCOAK en Stichting Sluyterman van Loo) hebben inmiddels in totaal € 60.000,- toegezegd, aanvullende financiering wordt nog gezocht.

Oog en oor voor kwaliteit van leven

Met dit project wil het PON de kwaliteit van leven voor ouderen verhogen door de zorg voor ouderen met een visuele en/of auditieve beperking te verbeteren. Met financiële steun van ZonMw belegt het PON, samen met Vilans, in 2011 zeven trainde-trainerbijeenkomsten door het hele land. In 2010 is de aanpak uitgewerkt en beschreven en is een (besloten) extranet gevuld met relevant materiaal waar de cursisten van de trainingen in 2011 gebruik van kunnen maken.

NAH Maatjesprojecten

Met financiering van enkele fondsen en de provincie Noord-Brabant via Bureau Prinsip konden de werkzaamheden van het PON voor dit project van start. Diverse maatjesprojecten voor mensen met niet aangeboren hersenletsel zijn geïnventariseerd en er zijn profielen ontwikkeld voor verschillende doelgroepen. In het pilotgebied Midden-Brabant worden diverse vormen van buddyzorg uitgezet, zowel face-to-face als langs de digitale snelweg. De e-buddy's zijn getraind en er wordt een deelsite ontwikkeld onder www.deeljezorg.nl van Zorgbelang. Naast de projectleiding is het PON verantwoordelijk voor de monitoring. Eind maart 2011 wordt het project afgerond met een posterpresentatie op een landelijk congres.

Monitor project mantelzorgwaardebonnen

De gemeente Tilburg wil door middel van mantelzorgwaardebonnen de ondersteuning van mantelzorgers in de gemeente verbeteren. Om vanaf de start transparant en efficiënt met de mantelzorgcheques te werken, hecht de gemeente aan een goede evaluatie en monitoring van het project. In opdracht van de gemeente onderzocht het PON hoe mantelzorgers, loketmedewerkers en deelnemende partijen de mantelzorgwaardebonnen waarderen. Die waardering blijkt groot te zijn. De gemeente gaat daarom door met het verstrekken van de waardebonnen.

Volg de wijkzuster

In maart 2010 zijn in de wijk Gageldonk-West (Bergen op Zoom) en in Fijnaart (gemeente Moerdijk) twee pilots gestart waarbij de wijkzuster de spil in de zorg- en dienstverlening is. Om na te gaan wat het resultaat is van de inzet van de wijkzuster worden de pilots vanaf de start gemonitord. In 2010 voerde het PON, met financiering van de provincie Noord-Brabant, een nulmeting uit.

In deze meting zijn klanten bevroegd naar hun ervaringen met de zorg, voordat ze met de wijkzuster in aanraking kwamen. Ook is gesproken met partners, zoals woningcorporaties, gemeenten et cetera.

Om na te gaan wat het effect is van de inzet van de wijkzuster dient in 2011 een vervolgmeting plaats te vinden.

Train-de-trainer De zorg gaat door

Sinds een aantal jaren voert het PON de methodiek *De zorg gaat door!* uit. Deze methodiek is bedoeld om de samenwerking tussen mantelzorgers, cliënt en personeel in zorginstellingen te optimaliseren. Om die methodiek in de praktijk te leren toepassen, is een zogenaamd train-de-trainerprogramma ontwikkeld. Doel van dit programma is de deelnemers de nodige achtergrond en vaardigheden mee te geven, waardoor ze zelf in staat zijn om een participatietraject in de eigen instelling of organisatie te verzorgen. In opdracht van de Stichting Transmurale Zorg Den Haag en omstreken verzorgde het PON dit programma twee maal in de regio Den Haag.

De zorg gaat door! in de verstandelijk gehandicaptensector

Het PON heeft de methodiek *De zorg gaat door!* aanvankelijk ontwikkeld voor de sector verpleging en verzorging. Vervolgens is de methodiek op maat gemaakt voor de GGz, nu is de VG-sector in beeld. Met steun van fondsen (VSBfonds en Fonds verstandelijk gehandicapten) is in 2010 de voorfase van dit project uitgevoerd. In deze fase werd gewerkt aan het creëren van draagvlak onder de landelijke organisaties. In 2011 wordt het daadwerkelijke project in de instellingen uitgevoerd.

Actualisering flyer Tips van mantelzorgers voor mantelzorgers

Voor het project *De zorg gaat door!* hebben we de flyer *Tips van mantelzorgers voor mantelzorgers* gemaakt. Deze is breed verspreid en wordt nog steeds interessant gevonden. Op verzoek van Mezzo heeft het PON de flyer geactualiseerd en uitgebreid met informatie over vragen bij opname en klachten. Mezzo geeft de flyer in eigen beheer uit.

Bijeenkomsten Expertisecentrum Mantelzorg

Het Expertisecentrum Mantelzorg heeft het project *Samenspel* uitgevoerd. In dit project zijn goede voorbeelden van samenwerking tussen mantelzorgers en professionals verzameld en gepresenteerd. De PON-methodiek *De zorg gaat door!* is in de publicatie opgenomen. Om de publicatie breed bekend te maken zijn drie bijeenkomsten, verspreid over Nederland, gehouden. Daarbij presenteerde het PON ook zijn eigen methodiek.

2 Domein Participatie

Basisstructuur

WZSW: Meedoen loont!

In een convenant met de provincie is vastgelegd dat Stichting Zet en het PON een belangrijke rol spelen bij de implementatie van het WZSW-concept (Wonen-Zorg-Service in de Wijk) in Brabant. In Eindhoven vervulden wij een adviserende rol, die resulteerde in het project dienstencheque, dat begin 2011 zal starten. In Den Bosch hebben we advies verstrekt rond het project *Kroon op je wijk*. Dit resulteerde later in een specifieke opdracht aan het PON. Tot slot voerden wij in 2010 samen met adviesbureau Adsom een onderzoek uit naar het maatschappelijk rendement van WZSW in acht Brabantse gemeenten. Het onderzoeksrapport verschijnt begin 2011.

Benutten van sociaal kapitaal

Movisie heeft het PON gevraagd gezamenlijk onderzoek te doen naar de vraag welke ondersteuning vrijwilligers krijgen, dan wel zouden willen hebben. Daarbij werden acht sprekende Brabantse voorbeelden belicht. Het PON onderzocht de project *Hier woon ik!* van de gemeente Tilburg en de relatie tussen Dagactiviteiten-centrum De Buut en de buurtbewoners in Den Bosch. In november 2010 verscheen de publicatie *Vermaatschappelijking is een verantwoordelijkheid van zorg en welzijn samen*.

Stichting Bijzondere Leerstoel Ouderenbeleid

Het PON voert het secretariaat van de Stichting Bijzondere Leerstoel Ouderenbeleid en neemt deel aan het bestuur van deze stichting. Het jaarlijks symposium had dit keer de titel *Hoe kunnen mensen langer doorwerken?* Er waren zo'n honderd bezoekers uit de zorg- en welzijnsector én uit het bedrijfsleven. Het Brabants Dagblad besteedde er op verschillende momenten aandacht aan.

De Leerstoel Ouderenbeleid is ondergebracht bij Tranzo in de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Universiteit van Tilburg.

Ambtelijk secretariaat Vereniging Brabantse Gemeenten (VBG)

Het PON verzorgde in 2010 wederom het ambtelijk secretariaat van de VBG. Omdat het netwerk van de VBG van grote waarde is voor de werkzaamheden van de provincie Noord-Brabant, kwam de inzet van het PON voor een deel voor rekening van de basissubsidie. Gemeenten en provincie hebben beide belang bij intensivering van de onderlinge contacten. Het PON speelt daarbij, mede door het vervullen van het ambtelijk secretariaat, een belangrijke rol.

Wij leverden dit jaar een bijdrage aan de discussiereeks de *Kracht van Brabant* en aan *Thorbecke 2.0*. voerden onderzoek uit via het VBG-bestuurderspanel, organiseerden een bijeenkomst met Recron en TOP (Toeristisch Ondernemers Platform) Brabant en een bijeenkomst over de mogelijke gevolgen van krimp in Brabant.

Betaald

Sociale effecten van de economische crisis

In opdracht van de gedeputeerde voor jeugd, cultuur en samenleving publiceerde het PON in 2009 een notitie over de sociale effecten van de economische crisis in Noord-Brabant. In vervolg daarop voerden we in 2010 enkele vervolgwerkzaamheden uit, zowel richting B5 als richting provincie.

Vervolg implementatietraject WZSW: Meedoen loont!

De provincie levert een financiële bijdrage aan de implementatie van het WZSW-project (Wonen-Zorg-Service in de Wijk). In dat kader verrichten wij werkzaamheden in Eindhoven en Etten-Leur en zullen we rond de publicatie van het onderzoek naar het maatschappelijk rendement een bijeenkomst organiseren.

Strategische verkenning Kleurrijk Brabant

Parallel aan het actualiseren van de Brabantse monitor multiculturele samenleving heeft het PON in gesprekken met stakeholders uit de sfeer van onderwijs, overheid en bedrijfsleven de toekomst van de kleurrijke samenleving verkend. Deze verkenning werd uitgevoerd in opdracht van de provincie Noord-Brabant. Het visiedocument biedt aanknopingspunten voor bestuurders en beleidsmakers, gezien in het licht van de *Agenda van Brabant*.

Ambtelijk secretariaat Vereniging Brabantse Gemeenten (VBG)

De directe en concrete ondersteuning van de VBG door het PON (organiseren en verslaglegging van vergaderingen, bijhouden van de website, verzorgen van nieuwsbrieven et cetera) wordt betaald door de VBG. Dat geldt ook voor de bijeenkomsten die zijn georganiseerd los van de provincie.

Evaluatie MFA de Poorten, Tilburg

In opdracht van de gemeente Tilburg evalueerden wij het gebruik van de multifunctionele accommodatie De Poorten. In vervolg op de rapportage is de inzet van het PON geëvalueerd. De gemeente was tevreden, maar wil voor het vervolg nog geen beroep doen op het PON. Eerst zijn de partijen in de MFA aan zet om met het advies aan de slag te gaan.

Kroon op je Wijk

De gemeente 's-Hertogenbosch heeft het PON opdracht gegeven een procesbeschrijving te maken van het project *Kroon op je wijk*, als startdocument voor de nieuwe projectleider en tevens als reflectiedocument voor het samenwerkingsproces met de verschillende stakeholders. De resultaten zijn neergelegd in de rapportage *Van de hoed en de rand, procesbeschrijving Kroon op je wijk*.

3 Domein Jeugd

Basisstructuur

Stand van Jeugd en Gezin / Lokaal Gezinsbeleid

De provincie acht het belang van gezinnen in Brabant groot. Zij wil de vertaalslag maken van landelijke aandacht naar regionale en lokale inzet. Daartoe gaf het PON inzicht in de actuele stand van zaken in Brabant rond gezinnen en gezinsbeleid. De belangrijkste kerncijfers van jeugd en gezin in Noord-Brabant werden afgezet tegen de landelijke cijfers. Ruim tweeduizend Brabantse gezinnen werden bevraagd naar hun opvattingen en ervaringen over onderwerpen als taak- en rolverdeling, tijdbesteding, advies en ondersteuning bij de opvoeding en beleving van het ouderschap. En het (toekomstig) beleid op het terrein van jeugd en gezin binnen de niveaus van rijk, provincie en gemeenten werd in beeld gebracht. De publicatie sluit af met een slotbeschouwing waarin we aanknopingspunten schetsen voor de provincie om samen te werken aan gezinsvriendelijk beleid.

Nieuwe patronen in het beroep op de jeugdzorg

In opdracht van de provincie gaat het PON na wat de aard is van de problematiek van jongeren in de jeugdzorg in Noord-Brabant. Dat gebeurt op basis van analyses van de gangbare registratiesystemen IJ en IJza. Na een verkenning in 2009 is het hoofdonderzoek in 2010 van start gegaan. De eerste uitkomsten worden in het voorjaar van 2011 verwacht.

Vraag in kaart

Het PON bracht in beeld wat de potentiële behoefte is aan opvoedingsondersteuning. Speciale aandacht ging daarbij uit naar de zogenaamde zorgmijders, mensen die wel behoefte hebben, maar geen gebruik maken van voorzieningen. De rapportage van het onderzoek verscheen in 2010.

Betaald

Academische Werkplaats Brabant, Diversiteit in het Jeugdbeleid

Onder coördinatie van het PON is in 2009 de Academische Werkplaats Diversiteit in het Jeugdbeleid opgericht, gefinancierd door ZonMw. Van 1 december 2009 tot 1 december 2011 werken we aan de hoofddoelstelling van het project, namelijk kennis en praktijkervaring over effectieve aanpakken en methodieken voor zorg en welzijn bij migrantenkinderen en hun ouders bij elkaar brengen, verder ontwikkelen en verspreiden.

We werken aan toekomstscenario's voor beleidsmakers, een quickscan en werkmodel voor management en P&O van organisaties en een scan, trainingen, een leerwerktraject en een praktijklesboek voor professionals. Daarnaast betrekken we mensen uit de doelgroep via de adviesgroep en adviesraad bij de opzet van de plannen, we luisteren naar hun wensen en behoeften via het migrantenpanel en we brengen de informatie over het aanbod dat er op het gebied van de (preventieve) hulpverlening is actief naar hen toe via jongerenkennisteam.

Het PON heeft de partijen bij elkaar gebracht, voert overleg met de opdrachtgever en de verschillende partners (instellingen, uitvoerende organisaties en vertegenwoordigers van doelgroepen), stuurt de projecten aan en zorgt voor het bekend maken van resultaten. Daarnaast zijn we verantwoordelijk voor de uitvoering van een van de deelprojecten: de oprichting en het gebruik maken van een diversiteitspanel.

In samenwerking met de gemeente Eindhoven werd op 13 oktober 2010 het congres Jeugd en Diversiteit georganiseerd voor uiteenlopende professionals die in de regio Eindhoven werkzaam zijn op het terrein van jeugd. Met ruim honderd enthousiaste deelnemers was het congres een succes. De resultaten zijn beschreven in een speciale uitgave van de nieuwsbrief van de werkplaats. Meer informatie is te vinden op www.dj-brabant.nl.

Leernetwerk Diversiteit in het Jeugdbeleid

Om intercultureel vakmanschap verder te stimuleren heeft het PON op verzoek van ZonMw een Leernetwerk opgericht. In dit netwerk wisselen betrokkenen uit onderwijs en praktijk kennis en ervaring uit en denken ze samen na over hoe ze hun producten en diensten kunnen verbeteren. Gezamenlijk zorgen ze voor borging van de resultaten van de werkplaats en een betere aansluiting tussen opleidingen en instellingen. Bij het leernetwerk zijn ook mensen uit de doelgroep betrokken.

Leven Lang Leren bij Fontys Hogescholen

In het kader van de tijdelijke stimuleringsregeling Leven Lang Leren in het HBO 2009 heeft het Fontys EVC-Centrum het project *Leven Lang Leren met Kwaliteit* in het leven geroepen. Het PON kreeg de opdracht om de zestien projecten die in dit kader in mei 2010 zijn gestart te monitoren. Met de informatie die in deze monitor wordt verzameld kan verantwoording worden afgelegd over de voortgang en behaalde resultaten van de projecten en kan hieraan sturing worden gegeven. In 2010 vonden twee metingen plaats, in april 2011 volgt een laatste meting.

Diversity@care

Dit project, gefinancierd door de provincie Noord-Brabant, biedt een overzicht van werkwijzen om diversiteitsbeleid in instellingen te borgen. Veel diversiteitsprojecten zijn in het nabije verleden mislukt. In dit project willen we gebruik maken van voorbeelden waar men er wel in is geslaagd diversiteitsbeleid in te voeren. We doen dit in eerste instantie voor instellingen in jeugdwelzijn en -zorg. De resultaten worden beschreven in een rapportage die in het voorjaar van 2011 wordt afgerond.

Ondersteuning Eerder = minder + beter

In het kader van de provinciale regeling *Jeugdzorg dichterbij onderwijs* heeft RSV Breda e.o. (een samenwerkingsverband van het voortgezet onderwijs in deze regio) middelen gekregen om een uitvoeringsplan op te stellen dat tegemoet komt aan de doelstellingen van deze regeling. De leidende gedachte is, dat door de expertise van jeugdzorgaanbieders te ontsluiten binnen het onderwijs, daar de preventieve functie versterkt kan worden. Dit met het doel om de instroom naar de geïndiceerde jeugdzorg te verminderen.

Het PON voert een aantal werkzaamheden uit ter ondersteuning van de realisatie van het uitvoeringsplan en de daarin verwoorde doelstellingen. Vooralsnog gaat het om een nulmeting: een peiling onder de onderwijsmedewerkers van competenties en behoeften op het terrein van preventie.

Competentiemonitor CJG Bergen op Zoom

De gemeente Bergen op Zoom vroeg het PON een instrument te ontwikkelen om de resultaten van (de samenwerking van de partners in) het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) te monitoren. Daarmee wil de gemeente de volgende doelen realiseren:

- Legitimatie naar de gemeenteraad voor behoud van de beschikbaar gestelde middelen.
- In beeld brengen van maatschappelijke effecten zoals nagestreefd met het CJG.
- Het bieden van stuurinformatie voor bestuur en management.

Als fundament voor de monitor wordt gebruik gemaakt van een instrument dat een vertaling is van het INK-model voor het CJG. In de periode van 2010 tot en met 2011 wordt de monitor ontwikkeld, waarna deze vanaf juli 2011 regulier in gebruik kan worden genomen.

Ontwikkeling competentie monitor

Partners binnen het preventieve jeugdbeleid hebben behoefte aan kennis van de opzet en uitvoering van het CJG en ze willen voortdurend investeren in professionalisering van CJG-medewerkers. Tegen deze achtergrond kwam het project *Ontwikkeling competentie monitor Jeugd & Gezin* tot stand. In opdracht van het Brabants samenwerkingsverband Jeugd & Gezin/Fontys Pedagogische Opleidingen 's-Hertogenbosch bracht het PON die competentie monitor tot stand. Er is een 360° feedback instrument ontwikkeld waarmee benodigde competenties voor professionals werkzaam in CJG's in kaart kunnen worden gebracht en over langere tijd worden gevolgd (monitoring).

Het instrument is in een pilot binnen vier CJG's geëvalueerd. Ook is het instrument in een workshop voorgelegd aan en bediscussieerd met een aantal personen werkzaam binnen het jeugddomein.

Academische Werkplaats Jeugd

In 2010 heeft het PON, namens een regionaal samenwerkingsverband, bij ZonMw een aanvraag ingediend voor de opzet van de Academische Werkplaats Jeugd 'Toekomst voor talent in Zuidwest-Nederland'. Deze Werkplaats wil zich richten op versterking van jeugd, ouders en omgeving, versterking van de jeugdsector en versterking van de regio. De subsidieaanvraag is echter niet gehonoreerd. We zoeken nu naar mogelijkheden voor financiering door andere partijen.

4 Domein Leefbaarheid

Basisstructuur

Analyse Integrale Dorpsontwikkelingsplannen (IDOP's)

In opdracht van de provincie voerde het PON een evaluatie uit van de IDOP's, die met financiële steun van de provincie zijn opgesteld, dan wel in uitvoering genomen. De evaluatie bestond uit drie fasen, namelijk een quickscan van de IDOP's (welke onderwerpen, hoe opgesteld et cetera), de verhouding van de IDOP's tot het reguliere gemeentelijke beleid én de mogelijkheden voor een regionale benadering van leefbaarheidvraagstukken in de IDOP's. De resultaten van de evaluatie zijn beschreven in twee afzonderlijke rapportages.

Ondersteuning provinciale planbegeleiders

De directie SCO werkt vanaf 2008 met een team van provinciale planbegeleiders. Zij zijn gemeenten behulpzaam bij het vertalen van plan naar uitvoering bij leefbaarheidprojecten. Omdat het PON daarmee de nodige ervaring heeft, heeft de provincie ons om de volgende diensten verzocht:

- Intervisie/ondersteuning van het planbegeleidersteam.
- De nieuwe functie een plek geven in de provinciale structuur.

Medio 2010 is afgesproken dat de begeleiding van de planbegeleiders door de teamleider zelf ter hand kon worden genomen. Daarmee eindigde de betrokkenheid van het PON.

Kennisdeling leefbaarheid

Samen met de RVE Leefbaarheid van de directie SCO heeft het PON in 2010 een intern en extern kennisdelingsprogramma ontwikkeld en uitgevoerd. De werkzaamheden bestonden uit deelname aan de interne projectgroep kennisdeling, input voor de website kennisdeling, afstemming met kennisdelingsactiviteiten richting B5, M7 en het kenniscafé. Daarnaast leverde het PON inhoudelijke input voor de kennisdeling.

Op 15 en 22 september 2010 werden onder de titel *IDOP, het XL-effect*, twee bijeenkomsten belegd waarbij kennisdeling over leefbaarheid centraal stond. De deelnemers waren onder meer afkomstig van gemeenten, dorpsraden, zorg- en welzijnsinstellingen en woningcorporaties.

Brabantse Dorpen Derby

In 2010 organiseerde de provincie voor de tweede maal de Brabantse Dorpen Derby. Deze leefbaarheidswedstrijd wil mensen stimuleren zich in te zetten voor de leefbaarheid van hun dorp. Initiatiefnemers konden zich aanmelden voor de wedstrijd. Net als bij de vorige editie vervulde het PON de rol van procesbegeleider. De winnaar van de Dorpen Derby 2010 werd op 11 december 2010 verkozen. De prijs ging naar de evenementenwagen uit Wilbertoord.

Verbinding stad-platteland

Samen met de directie SCO van de provincie heeft het PON de relevantie van het thema stad-platteland voor het provinciale beleid verkend. Gezamenlijk is vastgesteld dat het zoeken naar verbindingen tussen stad en platteland essentieel is voor de toekomst van Brabant. Dat, samen met de ontwikkelingen die op Brabant afkomen, maken het onderwerp tot een belangrijk thema. Daarbij ligt een regionale benadering van het vraagstuk voor de hand. In augustus 2010 is voor de provincie een afsluitend discussiedocument opgesteld, onder de titel *Stad en platteland vinden elkaar in de regio*.

Van plan naar uitvoering

In vele Brabantse dorpen zijn met inbreng van de bewoners Integrale Dorpsontwikkelingsplannen (IDOP's) opgesteld. Diverse gemeenten worstelen nu met de vraag hoe ze de resultaten van de IDOP's moeten vertalen naar uitvoeringsmaatregelen en hoe zij ook bij de uitvoering de inwoners zo intensief mogelijk kunnen betrekken. Aan de hand van een pilotproject in Vianen heeft het PON de gemeente Cuijk en de dorpsraad Vianen hierin ondersteund. De opgedane ervaringen zijn vastgelegd in een rapportage.

Betaald

Afronding werkzaamheden voor de vereniging kleine kernen noord-brabant

Per 1 januari 2010 is het secretariaat van de vereniging kleine kernen noord-brabant ondergebracht bij stichting De Twern. Dat betekent dat het PON in 2010 nog slechts enkele afrondende werkzaamheden heeft verricht. Zo werden de jaarrekening en het jaarverslag 2009 door het PON verzorgd. De stukken zijn tijdig aangeleverd voor de algemene ledenvergadering.

Verbindende dorpen, een onderzoek naar sociale cohesie in kleine kernen

In het laatste kwartaal van 2010 zijn we gestart met een onderzoek naar de sociale cohesie in kleine kernen in de provincie Noord-Brabant. De opdrachtgever is de vereniging kleine kernen noord-brabant. De eindrapportage wordt opgeleverd in het eerste kwartaal van 2011.

Maak eens een ommetje

Ter afsluiting van het driejarige landelijke project *Maak eens een ommetje* (Landschapsbeheer Nederland en Landelijke Vereniging van Kleine Kernen) heeft het PON in opdracht van de vereniging kleine kernen noord-brabant, samen met Brabants Landschap en de Brabantse Milieufederatie, initiatieven ondersteund in Sterksel, Vorstenbosch en Kruisland. Twee van de drie ommetjes zijn binnen de projecttijd gerealiseerd, de derde volgt (vanwege noodzakelijke bestemmingsplan-procedures) in 2011. De verslaglegging aan de opdrachtgever en de provinciale kartrekker is door ons verzorgd.

Klankbordgroep Logistiek Park Moerdijk

In opdracht van de provincie vervult het PON de rol van onafhankelijk voorzitter van een klankbordgroep die is ingesteld voor het Ruimtelijk ontwerp en het Inpassingsplan voor het Logistiek Park Moerdijk. Daarbij werken we samen met de provincie Noord-Brabant, de gemeente Moerdijk en Grontmij. In de klankbordgroep zitten belangenorganisaties, zoals de Kamer van Koophandel, BZW, BMF, BIM, TLN en stads- en dorpsraden. In 2011 vindt de definitieve vaststelling plaats van het Ruimtelijk ontwerp en het Inpassingsplan

Evaluatie Levende Beerze

Het beekdal van de Beerze tussen Den Bosch en de Belgische grens ondergaat een ware metamorfose. Onder de noemer *de Levende Beerze* worden natuurgebieden verbonden, wordt de waterhuishouding verbeterd, krijgt de plattelandseconomie een impuls en wordt tegelijkertijd gewerkt aan versterking van de leefbaarheid. Het PON is door DLG (Dienst Landelijk Gebied) gevraagd onderzoek te doen naar de bekendheid, het draagvlak en het gevoel van betrokkenheid bij het project *de Levende Beerze*. We hebben een vragenlijst uitgezet onder de belangrijkste doelgroepen binnen het uitvoeringsprogramma, namelijk bestuurders, direct betrokkenen en inwoners (te weten 12.000 huishoudens die in het stroomgebied van de Beerze wonen). De resultaten zijn per doelgroep en per deelgebied gepresenteerd in een rapportage.

Raamovereenkomst MooilandMaasland

In 2010 hebben woningcorporatie MooilandMaasland en het PON een raamovereenkomst afgesloten, waarin afspraken zijn gemaakt over de werkzaamheden die het PON voor MooilandMaasland verricht. Het PON besteedde vooral tijd aan het projectleiderschap voor realisatie van een tijdelijke winkel in Langenboom (gemeente Mill en Sint Hubert). Deze winkel is op 30 juni 2010 feestelijk geopend. Daarnaast verrichtten wij voorbereidende werkzaamheden voor de vestiging van een Rest-O-Super (kleinschalige winkel, horecagelegenheid en ontmoetingsplek). De formule is verder ontwikkeld, maar een geschikte vestigingsplaats blijkt moeilijk te vinden.

Afronding Brabantse Dorpen Derby

De provincie biedt de drie winnaars van de eerste editie van de Brabantse Dorpen Derby de mogelijkheid voor verdere professionele begeleiding tot het einde van deze bestuursperiode (maart 2011). De initiatieven in Esbeek en Spoordonk kunnen daarvoor een beroep doen op het PON. In 2010 maakte vooral de Coöperatie Esbeek gebruik van deze mogelijkheid.

Nulmeting belevingsonderzoek dorpservicepunt Gassel

Voorondersteld wordt dat leefbaarheidsinitiatieven, waaronder het dorpservicepunt in Gassel, een belangrijke bijdrage leveren aan de sociale cohesie en gemeenschapszin in de betreffende kern. Maar is dat ook zo? In opdracht van MooilandMaasland bracht het PON, aan de hand van de effectenarena, in kaart welke effecten de betrokkenen verwachten van de komst van het dorpservicepunt.

Om in de toekomst het daadwerkelijke effect van het dorpservicepunt te kunnen meten heeft het PON voor de ingebruikname van het dorpservicepunt in 2010 aan de hand van een enquête een nulmeting uitgevoerd.

Evaluatie herstructureringsproces Gildebuurt Eindhoven

Wooninc. wil de Gildebuurt in Eindhoven (120 woningen) gaan herstructureren. Gedurende het voorbereidingsproces is de samenwerking tussen Wooninc. en de bewonerscommissie in een impasse geraakt. Om het proces weer vlot te trekken en ook bij de gemeente Eindhoven weer draagvlak te creëren heeft Wooninc. het PON gevraagd het verloop van het proces in beeld te brengen en aanbevelingen te doen voor een succesvol vervolg. De evaluatie ging in december 2010 van start.

Ondersteuning burgerparticipatie gemeente Haaren

In opdracht van de gemeente Haaren heeft het PON ondersteuning geboden aan het proces van burgerparticipatie. In de vier kernen van de gemeente is per dorp een kerngroep geformeerd. Iedere kerngroep heeft onder leiding van het PON aangegeven hoe men denkt dat burgerparticipatie in hun kern het beste structureel kan worden ingevuld. Op basis daarvan heeft het PON een raadsvoorstel opgesteld voor de wijze waarop de gemeente Haaren burgerparticipatie in de toekomst kan vormgeven en welke randvoorwaarden daarvoor nodig zijn.

Evaluatie buurtbudgetten Cuijk

In de wijk De Valuwe in Cuijk is gedurende twee jaar een experiment met buurtbudgetten uitgevoerd. In opdracht van de gemeente Cuijk en woningcorporatie MooilandMaasland voerde het PON een evaluatie uit naar het experiment en deden we aanbevelingen voor de wijze waarop het experiment in de toekomst kan worden voortgezet.

Ondersteuning Dorpservicepunt Gassel

Elf jaar geleden namen enkele actieve bewoners uit Gassel het initiatief om een cafetaria en dorpswinkel te realiseren in het dorp. Inmiddels is het initiatief in samenwerking met MooilandMaasland en de gemeente Grave uitgegroeid tot het centrumplan Gassel: de realisatie van een dorpservicepunt (dorpswinkel, bibliotheek, twee spreek-/behandelkamers, koffiecorner en cafetaria) met daarboven vier startersappartementen en drie grondgebonden seniorenwoningen. In september 2010 is het dorpservicepunt in gebruik genomen. Omdat dit project een van de genomineerde initiatieven van de Brabantse Dorpen Derby was, kwam men in aanmerking voor ondersteuning. Dankzij de provincie kon het PON hier de rol van procesbegeleider vervullen.

Betrokken dorpen gemeente Apeldoorn

Uit de raadsmonitor van 2008 en uit een verkennend gesprek dat de Rekenkamer met dorpsraden van de tien dorpen in de gemeente Apeldoorn heeft gevoerd blijkt dat dorpen zich achtergesteld voelen ten opzichte van de stad Apeldoorn, zowel financieel en qua aandacht/beleid. De Rekenkamercommissie heeft het PON

opdracht gegeven een traject te ontwikkelen waarbij men in gesprek gaat over deze beelden. De eerste stap is om factsheets op te stellen van alle dorpen en een aantal thema's ('groen en infra' en 'maatschappelijk vastgoed en zorg'). Aan de hand van deze feiten gaan we in gesprek met vier dorpen en drie focusgroepen. Het project dient in mei 2011 afgerond te zijn.

De Ploeg, Bergeijk

Woningcorporatie Wooninc. werkt aan een nieuwe invulling van het fabriekscomplex de Ploeg, een Rietveld-monument in Bergeijk. In vervolg op eerdere activiteiten vervulde het PON in 2010 voor Wooninc. de rol van klankbord voor de communicatie over het vervolgtraject.

Regionale samenwerking Maashorst

Op verzoek van de gemeente Oss heeft het PON een strategische visie opgesteld, gericht op de samenwerking tussen de gemeenten Oss, Uden en Veghel en eventuele andere deelnemers rond de Maashorst.

Strategische visie gemeente Oisterwijk

In opdracht van het college van Burgemeester & Wethouders van de gemeente Oisterwijk heeft het PON werkzaamheden verricht voor een strategische visie. Onder leiding van het PON verwoordde en verbeelde het college in een brainstorm-bijeenkomst zijn visie op de toekomst van de gemeente. Dit mondde uit in enkele scenario's en inzicht in de effecten daarvan voor de verschillende beleidsterreinen. Op verzoek van het college vond een vergelijkbare bijeenkomst plaats met een afvaardiging van de gemeenteraadsfracties.

5 Planbureau

Basisstructuur

Uitvoering businessplan planbureau

In 2009 hebben de provincie en het PON gezamenlijk een businessplan opgesteld voor de planbureau functie van het PON. Dit plan is begin 2010 vastgesteld. Het plan omschrijft een aantal werkzaamheden, die voortdurend aandacht vragen om de planbureau functie te kunnen uitoefenen en te versterken. In 2010 werd concreet gewerkt aan de volgende projecten:

- Versterken van de backoffice. Het in kaart brengen en beter toegankelijk maken van kennis- en gegevensbronnen op het sociale domein. Dit betreft zowel externe als interne (bij het PON reeds aanwezige) bronnen.
- Versterken van de frontoffice. Bij de frontoffice komen de in- en externe vragen voor het planbureau binnen, die moeten worden geregistreerd, in behandeling genomen en afgehandeld. In 2010 is hiervoor een systematiek ontwikkeld en in de zomer is het speciale mailadres planbureau@hetpon.nl in gebruik genomen. In 2010 werden daar 41 vragen geregistreerd en afgehandeld, zowel van in- als externe vragenstellers.

- Methodiekontwikkeling. De in het PON aanwezige (kennis van) onderzoeksmethoden en -technieken moet up-to-date worden gehouden en vernieuwd worden. Belangrijke onderdelen daarvan zijn het bieden van scholing en deskundigheidsbevordering, kennisdeling en -management.
- Productontwikkeling voor de markt. Hoewel de planbureaufunctie van het PON zich vooralsnog vooral richt op de provincie als subsidieverstrekker, streeft het PON er ook naar planbureauproducten aan te gaan bieden op de markt. Daarbij denken we aan de provincie, lagere overheden, organisaties in het publieke domein of met een maatschappelijke functie. Uiteindelijk willen we komen tot een structurele werkwijze die waarborgt dat het PON continu de marktkansen van het planbureau verkent en benut.

Sociale Atlas Brabant

In 2004 nam het PON, met steun van de provincie, het initiatief voor de Sociale Atlas Brabant. De atlas is een via internet te raadplegen databank (www.socialeatlasbrabant.nl) met cijfers over het brede sociale domein in de provincie Noord-Brabant. De cijfers kunnen in de vorm van tabellen, kaarten en grafieken opgeroepen worden en kunnen gebruikt worden als basis voor lokaal en regionaal beleid. Het PON actualiseert de atlas twee maal per jaar en voegt daarnaast periodiek nieuwe data (onder andere uit eigen onderzoek) toe.

Brabantpanel (www.brabantpanel.nl)

Het Brabantpanel is een groep Brabanders van 16 jaar en ouder die zo'n zes keer per jaar via internet een vragenlijst krijgt voorgelegd. Leden van het Brabantpanel kunnen hun mening geven over belangrijke actuele sociale en maatschappelijke onderwerpen in Brabant. Het Brabantpanel is een initiatief van het PON en wordt mede mogelijk gemaakt door de provincie.

In 2010 zijn de volgende onderzoeken via het Brabantpanel uitgevoerd:

- **Waarderingsonderzoek Omroep Brabant** (april): een deel van het veldwerk is via Brabantpanel gelopen (*opdrachtgever: provincie Noord-Brabant*).
- **Slimme Zorg tussenmeting** (juni): onderzoek naar de mening van Brabanders over Slimme Zorg toepassingen (*opdrachtgever: provincie Noord-Brabant*).
- **Duurzaamheidbalans** (juni-juli): onderzoek naar de mening van Brabanders over indicatoren behorend tot sociaal-cultureel kapitaal (*opdrachtgever Telos/provincie Noord-Brabant*).
- **Brabantse Cultuurparticipatie Monitor** (juli): een deel van het veldwerk voor de Brabantse Cultuurparticipatie Monitor is uitgevoerd via het Brabantpanel (*opdrachtgever: provincie Noord-Brabant*).
- **Gezondheidszorg** (november): onderzoek naar de mening van Brabanders over alle aspecten van de gezondheidszorg (huisarts(enpost), ziekenhuis et cetera). De resultaten zijn in diverse artikelen van het Brabants Dagblad gepubliceerd (*opdrachtgever: Brabants Dagblad*).
- **Evaluatie Openbaar Busvervoer Noord-Brabant** (november): een deel van het veldwerk voor deze evaluatie, uitgevoerd door bureau Witteveen+Bos in opdracht van de provincie, is uitgezet via het Brabantpanel (*opdrachtgever: provincie Noord-Brabant*).

- **Grote Brabantse Carnavalspeiling** (december): groot onderzoek onder leden van het Brabantpanel, bezoekers van de website van Omroep Brabant en Brabantse kranten naar de beleving en betekenis van carnaval in Brabant. De resultaten van het onderzoek worden in 2011 door Omroep Brabant en de Brabantse kranten breed bekend gemaakt (*opdrachtgever: Omroep Brabant/ Brabants Dagblad/BN De Stem/Eindhovens Dagblad*).

Duurzaamheidbalans voor Brabant 2010

De Duurzaamheidbalans voor Brabant 2010 is de vierde in een reeks. De balans wordt in opdracht van de provincie Noord-Brabant opgesteld door Telos, het Brabants centrum voor duurzame ontwikkeling. Het PON is verantwoordelijk voor de uitwerking en invulling van het sociaal-culturele kapitaal.

Monitor multi-etnische samenleving

Al sinds 1994 brengt het PON een monitor multi-etnische samenleving uit. In 2010 verscheen de zevende editie die een actualisering geeft van de cijfermatige gegevens uit de vorige monitor. Het gaat om veranderingen in de bevolkingssamenstelling, de onderwijsdeelname en de arbeidsmarktsituatie van allochtonen, waarbij specifieke Brabantse ontwikkelingen in kaart worden gebracht. Speciaal aan deze editie is de aansluiting die is gezocht bij het programma Kleurrijk Brabant van de provincie. Kleurrijk Brabant, dat bestaat uit een aantal deelprogramma's, probeert op verschillende manieren allochtone Brabanders bij elkaar te brengen. De monitor is uitgebreid met cijfers die aansluiten bij deze programma's.

PON-Jaarboek 2011: De regio als maat; geen dynamiek zonder burgers

'Geef het burgerperspectief een plaats in de regio'. Dat is kort gezegd de belangrijkste boodschap van het jaarboek 2011. Burgers wonen, werken en recreëren over gemeentegrenzen heen. Zij zorgen daarmee voor dynamiek die de grenzen van dorpen en steden overstijgt. Ook maatschappelijke vraagstukken laten zich steeds minder lokaal oplossen. De regio is de plaats waar beide ontwikkelingen samenkomen. Tegelijkertijd is er geen sprake van dé regio; deze krijgt vorm op basis van samenwerking rond maatschappelijke vraagstukken en gezamenlijk gevoelde belangen. Het jaarboek laat zien welke diversiteit er bestaat in de relatie van burgers tot hun omgeving en geeft perspectief voor burgerbetrokkenheid op regionaal niveau.

Het eerste exemplaar van het PON-Jaarboek 2011 werd op 17 januari 2011 aan gedeputeerde Brigitte van Haaften uitgereikt. Samen met Pieter Winsemius was zij gast op de presentatie in de NWE Vorst in Tilburg.

Factsheets leefbaarheid

In 2009 is het PON gestart met de maandelijkse uitgave *Leefbaarheid: feiten in beeld*. Met deze reeks van vijftien factsheets gaven we inzicht geven in de actuele stand van zaken op het vlak van de leefbaarheid van dorpen en wijken. De nadruk lag op objectieve gegevens.

In 2009 zijn zeven uitgaven verschenen met de volgende thema's: Begrip voor leefbaarheid; Brabant en de Brabantse bevolking; Commerciële voorzieningen; Zorgvoorzieningen; Wonen; Cultuur en sport; Economie, werk en inkomen. De zeven uitgaven van 2010 betreffen: Participatie; Relatie burger en overheid; Jeugd; Bijzondere groepen; De Brabantse bevolking in de toekomst; Verkeer en mobiliteit; Sociale veiligheid. De serie is afgerond met de uitgave *Leefbaarheid begrepen*, waarin de feitelijke gegevens uit de eerdere edities in een context geplaatst worden. De factsheets werden op ruime schaal verspreid.

Leefbaarheid en effecten van (provinciaal) beleid

De provincie Noord-Brabant wil het effect van het leefbaarheidbeleid en de subsidie-regelingen die daarmee gepaard gaan evalueren. Per gesubsidieerd project wordt, door middel van drie online vragenlijsten, gekeken of de leefbaarheid volgens betrokkenen is toegenomen. Het betreft een vragenlijst bij aanvang, halverwege (bij grotere projecten) en na afloop van het project. In 2009 zijn de vragenlijsten ontwikkeld, getest en uitgezet. Eind 2009 verscheen de eerste rapportage over de projecten van 2008. In 2010 zijn vervolgrapportages gemaakt van de projecten uit 2008/2009. De monitor zal ook in 2011 worden voortgezet.

Integrale Veiligheidsmonitor

De provincie Noord-Brabant vindt het belangrijk dat alle Brabantse gemeenten deel gaan nemen aan de Integrale Veiligheidsmonitor (landelijke instrument) en heeft daartoe in 2008 voor vier jaar een stimuleringssubsidie beschikbaar gesteld. Om deelname te bevorderen is samenwerking gezocht met het PON, de gemeentelijk O&S bureaus van een aantal grotere Brabantse gemeenten en de drie regiopolitie-korpsen. De eerste afname van de Veiligheidsmonitor in Brabant verliep in 2009 succesvol: vijftig van de 68 Brabantse gemeenten namen deel. En ongeveer de helft daarvan deed dit niet alleen op gemeenteniveau, maar streefde ook naar binnen-gemeentelijke vergelijking, dat wil zeggen een vergelijking tussen wijken, buurten of kernen. In totaal zijn in de periode september-december 2009 meer dan 35.000 Brabanders bevroegd naar hun veiligheidssituatie.

In 2010 verzorgde het PON de provinciale rapportage van de Veiligheidsmonitor 2009, vijf gemeentelijke rapportages en drie regionale grafiekenrapporten voor de regiopolitiekorpsen.

Naast de rapportages stond evaluatie van zowel het landelijke als het Brabantse traject centraal in 2010. Eind dat jaar is gestart met de voorbereidingen (informatieverstrekking richting Brabantse gemeenten) voor de meting in 2011.

Briefadvies Agenda van Brabant

Op verzoek van het provinciebestuur heeft het PON, samen met Telos, SER Brabant en de BOM onder de titel *Dan denk je aan Brabant!* een advies uitgebracht over de uitdagingen en opgaven die voor de middellange termijn op Brabant afkomen. Het briefadvies, dat op 22 januari 2010 verscheen, is door de provincie betrokken bij het opstellen van de *Agenda van Brabant*.

Sociale participatie

Als vervolg op de monitor sociale participatie uit 2009 heeft het PON een nadere analyse uitgevoerd. Specifiek is ingezoomd op verschillen in de mate van inzet in vrijwilligerswerk en buurtbetrokkenheid tussen vier groepen burgers. De rapportage van dit deelonderzoek verschijnt in februari 2010.

Samenleven

Dit project heeft als doel de sociale kwaliteit van Brabant te duiden, op basis van beschikbare (cijfermatige) informatie uit eerdere PON-onderzoeken en andere bronnen. Daarmee signaleren we de ontwikkelingen in de sociale kwaliteit en vertalen die naar consequenties voor andere dimensies, zoals ruimte en economie. De rapportage van de eerste fase (stand van zaken van de sociale kwaliteit van Brabant) wordt in het voorjaar van 2011 opgeleverd.

Bevolkingskrimp

In vervolg op de in opdracht van de provincie ontwikkelde lokale vergrijzing- en ontgroeningscan (2009) hebben we in 2010 rond het onderwerp bevolkingskrimp diverse activiteiten ondernomen. Zo werkten we aan bewustwording en gaven we voorlichting over de thematiek in een tiental presentaties. In mei 2010 organiseerde het PON samen met de VBG (Vereniging Brabantse Gemeenten) een symposium over dit onderwerp en we onderzochten de mogelijkheden voor een regionaal experiment rond krimp.

Jeugdbalans Brabant

Het PON verzorgde in 2010 diverse analyses van de Jeugdbalans Brabant. Die hebben tot doel om signalerings- en stuurinformatie te bieden, zodat gemeenten en provincie tot een betere afstemming kunnen komen tussen het lokale jeugdbeleid en de (provinciale) jeugdzorg. Gemeenten worden op drie thema's (signalen, hulpgebruik en aansluiting) met elkaar en in de tijd vergeleken.

Van de vier regio's Zuidoost-, Midden-, West-, en Noordoost-Brabant verschenen regioanalyses. Daarnaast werden gemeentelijke rapportages opgesteld voor Cuijk, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Oisterwijk, Sint Anthonis, Steenbergen, Tilburg en Veldhoven.

Verder levert het PON een bijdrage aan de doorontwikkeling van de Jeugdbalans.

Brabantse Cultuurparticipatie Monitor 2010

De Cultuurparticipatie Monitor biedt basisinformatie voor het beleid van de provincie en haar steunfuncties. In 2007 vond de eerste meting plaats, in 2010 de tweede. Vanaf 2010 is deze monitor uitsluitend gericht op cultuurparticipatie. Erfgoed Brabant en Kunstbalie zijn betrokken geweest bij de opzet van de (gedeeltelijk) nieuwe vragenlijst. Het resultaat is een rapport op hoofdlijnen, dat in januari 2011 verschijnt.

Waarderingsonderzoek Omroep Brabant

In opdracht van de provincie heeft het PON in 2010 een herhaling uitgevoerd van het waarderingsonderzoek Omroep Brabant uit 2007. Naast de vraag hoe Brabanders (de kwaliteit) van Omroep Brabant waarderen is bij deze tweede meting ook ingezoomd op het informatie zoekgedrag van de Brabantse burgers en hun media-gebruik. Het televisiegebruik en het gebruik van internet door Brabanders is de afgelopen jaren nauwelijks veranderd. Het radiogebruik is wel toegenomen en men is vaker naar Omroep Brabant Radio gaan luisteren. Men is over het geheel genomen tevreden over de prestaties van Omroep Brabant. De waardering voor de televisieprogramma's is toegenomen en de waardering voor de radioprogramma's, teletekst en de website is stabiel positief gebleven.

BrabantStad Culturele Hoofdstad 2018

In 2010 bracht het PON contacten tot stand tussen de provinciale cultuurmakelaar en die sectoren in het landelijk en stedelijk gebied die niet tot de kernactiviteiten van het provinciaal bureau Cultuur horen, maar wel van belang kunnen zijn voor de nominatie in 2012 en het vervolg daarop. De aandacht ging vooral uit naar water, natuur en landschap. Op dit moment levert de sector water concrete aanknopingspunten op voor een gezamenlijk traject van visievorming en acties.

Marktverkenning cultuur

Halverwege 2010 hebben we een bij het PON gedetacheerde provincie-medewerker, die inhoudelijk goed is ingevoerd in het culturele veld, opdracht gegeven een verkenning uit te voeren naar de kansen die zich op het gebied van cultuur aandienen voor inzet en betrokkenheid van het PON. Het eerste half jaar, tot eind december 2010, omvatte een brede inventarisatie om een aantal kansrijke richtingen te bepalen. Vervolgens zal in 2011 op basis van pilots de marktpotentie hiervan ingeschat worden.

Uit de verkenning blijkt dat het onderscheidend vermogen van het PON ligt in het kunnen verbinden van cultuur: met de domeinen jeugd, leefbaarheid, participatie en zorg, met actuele thema's als krimp, veiligheid, vrijetijdsbesteding en met de pijlers ruimte en economie.

Betaald

Virtueel planbureau

Op initiatief van de provincie zijn in 2010 de gesprekken over een concernbreed virtueel planbureau gestart. De provincie werkt daarbij samen met het PON, Telos, ECNC en SER Brabant. Aan het PON is gevraagd daarbij een proactieve, coördinerende rol op zich te nemen. Eind 2010 verscheen een houtskoolschets van het virtueel planbureau. Het virtueel planbureau beoogt het kennismanagement voor en door Brabant te versterken. Onze werkzaamheden hiervoor worden in 2011 voortgezet.

Waarstaatjegemeente.nl *Burgerrollen*

Waarstaatjegemeente.nl, een project van KING (Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten), is hét platform voor gemeentelijke prestatievergelijking. Op de website www.waarstaatjegemeente.nl worden zowel feitelijke prestatiecijfers als oordelen van burgers ontsloten. Raadsleden, wethouders en ambtenaren kunnen hier eenvoudig hun gemeente vergelijken met andere gemeenten en op basis van deze informatie kunnen zij hun prestaties waar gewenst verbeteren.

Feitelijke prestatiecijfers worden door gemeenten zelf aan KING aangeleverd, de oordelen van burgers worden verzameld via twee onderzoeken onder burgers, te weten een algemene burgerpeiling onder 1.200 inwoners per gemeente en een klanttevredenheidsonderzoek. Het PON voert in samenwerking met Deloitte en BMC - als *preferred supplier* van KING - deze onderzoeken uit voor inmiddels zo'n 210 Nederlandse gemeenten. We noemen dit project, uitgevoerd door PON, Deloitte en BMC, *Waarstaatjegemeente.nl Burgerrollen*. Naast het standaardproject bieden wij gemeenten ook vele extra mogelijkheden, zoals het toevoegen van eigen vragen aan de burgerpeilingen of het analyseren van gegevens op wijkniveau.

In het voorjaar van 2010 namen 23 gemeenten deel aan het project, in het najaar van 2010 33 gemeenten. Achttien gemeenten hebben voor het klanttevredenheidsonderzoek een enquêteur ingehuurd. Vier gemeenten ontvingen een maatwerk-rapportage, met de antwoorden op extra vragen. Twintig gemeenten lieten het PON een rapportage maken met een vergelijking in de tijd.

Gemeentelijke rapportages integrale veiligheidsmonitor

In het verlengde van onze activiteiten voor de Integrale Veiligheidsmonitor voor de provincie heeft het PON in 2010 voor vijf Brabantse gemeenten rapportages verzorgd: Boxmeer, Cuijk, Mill en Sint Hubert, Uden en Veghel. Deze rapportages zijn gebaseerd op de geautomatiseerde grafiekenrapportages die we voor alle gemeentelijke O&S bureaus hebben laten maken via ABF Research. De rapportages geven zowel resultaten uit de Integrale Veiligheidsmonitor als resultaten uit politiecijfers.

Evaluatie T-Parade

De gemeente Tilburg gaf het PON opdracht voor evaluatie van de T-Parade, een feestelijke evenement waar verschillende culturen samenkomen. Het doel van de evaluatie is te bepalen in hoeverre de T-Parade bijdraagt aan de beleidsdoelstellingen van het subsidieprogramma *Allemaal Tilburgers*. De resultaten van de evaluatie worden beschreven in een rapportage die in januari 2011 verschijnt.

Uitstroomprofielen in het VSO

In opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen bracht het PON via een *quick scan* in beeld wat de spreiding is van de drie uitstroomprofielen (gericht op vervolgonderwijs, arbeidsmarkt of dagbesteding) onder alle de scholen in Nederland die voortgezet speciaal onderwijs aanbieden. De zeer hoge respons van 97 procent toont aan dat de scholen zeer bereid waren om mee te werken. Ook wordt duidelijk dat zij veel belang hechten aan de ontwikkelingen rond de wetgeving voor uitstroomprofielen.

Bevoegdheid docenten in het VSO

In vervolg op het vorige onderzoek verzocht het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen het PON onder de vso-scholen met het uitstroomprofiel 'vervolg-onderwijs' na te gaan hoe het gesteld is met de bevoegdheid van docenten van deze scholen. Wederom voerden wij daarvoor een *quick scan* uit. Nu bedroeg de respons 64 procent.

Dyslexie en dyscalculie in het voortgezet onderwijs

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen is voornemens om met ingang van het schooljaar 2011-2012 de exameneisen in het voortgezet onderwijs aan te scherpen. Deze aanscherping kan gevolgen hebben voor leerlingen met dyslexie (woordblindheid) en /of dyscalculie (rekenstoornis). Daarom heeft het ministerie het PON verzocht om via een raadpleging onder scholen voor voortgezet onderwijs na te gaan welke faciliteiten zij bieden voor (examen)leerlingen met dyslexie of dyscalculie en welke resultaten de eindexamenleerlingen met een dyslexieverklaring behalen. De respons op deze *quick scan* was 66 procent.

Maatschappelijke achterstanden van de toekomst

Het PON heeft, samen met het IVA, in opdracht van de Onderwijsraad een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de vraag: wat zijn komende jaren de ontwikkelingen rond de achterstandgroepen en -dimensies. Hiervoor zijn experts bevestigd en er is een webdiscussie georganiseerd. De resultaten van de verkenning verschijnen begin 2011.

Bezuinigingen bij gemeenten en de gevolgen voor 'de sociale kolom'

Eind 2010 is het PON in opdracht van de provincie gestart met een verkenning van de daadwerkelijke gevolgen van de financiële crisis / landelijke bezuinigingen op de gemeenten en haar burgers. In 2011 wordt een en ander verder getoetst en uitgewerkt samen met individuen en organisaties op het sociale terrein.

Rendement van welzijnswerk

In opdracht van de provincie voeren wij het project *Samen zoeken naar het rendement van welzijnswerk* uit. In dit project gaan we samen met beleidsverantwoordelijken en onderzoekers van B5-gemeenten op zoek naar versterking van de mogelijkheden om het maatschappelijk rendement van welzijnswerk in beeld te krijgen. Daarbij richten we ons vooral op de uitwisseling van expertise op dit vlak.

Projectleiding verkeersveiligheid

In opdracht van de provincie, directie Economie & Mobiliteit, vervulde het PON de rol van projectleider voor het verkeersveiligheidsbeleid voor diverse doelgroepen. We werkten met veel in- en externe partijen aan de uitvoering van acties uit het provinciale beleidsplan verkeersveiligheid. De projectleider is verantwoordelijk voor het voorbereiden, uitzetten en evalueren van de projecten. Aanvullend hierop zorgden wij voor vervanging gedurende de zwangerschapsperiode voor de projectleiding voor de doelgroepen ouderen en jongeren.

Strategische projecten verkeersveiligheid

Het PON voert voor de afdeling verkeersveiligheid van de provincie een aantal strategische projecten uit. Het gaat om inzet in de werkgroep strategie, het MGA-traject en het doorvoeren van een deel van de strategische veranderingen (zoals veranderingen in het uitvoerings- en subsidieprogramma). Deze werkzaamheden lopen door in 2011.

Bijlage B Publicaties

Blanken, M., W. Hoven, E. Stultjens en K. Verhaar
Patronen in het beroep op de jeugdzorg : voorstel Provincie Noord-Brabant en samenvatting van bevindingen uit de voorfase.
Tilburg : PON, 2010. 50 p. : tabn.

Blanken, M., J. Smets, E. Hooghiemstra en M. Rijkers
Stand van Jeugd en Gezin in Brabant : kansen voor gezinsvriendelijk beleid.
Tilburg : PON, 2010. 53 p. : tabn., grafn., bijl. (PON-publicaties ; 11-03)

Bommel, M. van, Sj. Cox en J. Luijten
Analyse IDOP's : fase 1.
Tilburg : PON, 2010. 36 p. : tabn., grafn.

Bosmans, M., E. Edelmann en E. Stultjens
Veiligheidsmonitor 2009 gemeente Boxmeer.
Tilburg : PON, 2010. 68 p. : tabn., grafn., bijl.

Bosmans, M., E. Edelmann en E. Stultjens
Veiligheidsmonitor 2009 gemeente Cuijk.
Tilburg : PON, 2010. 72 p. : tabn.

Bosmans, M., E. Edelmann en E. Stultjens
Veiligheidsmonitor 2009 gemeente Mill en Sint Hubert.
Tilburg : PON, 2010. 68 p. : tabn., grafn., bijl.

Bosmans, M., E. Edelmann en E. Stultjens
Veiligheidsmonitor 2009 gemeente Uden.
Tilburg : PON, 2010. 68 p. : tabn., grafn., bijl.

Bosmans, M., E. Edelmann en E. Stultjens
Veiligheidsmonitor 2009 gemeente Veghel.
Tilburg : PON, 2010. 76 p. : tabn., grafn., bijl.

Businessplan Planbureau PON.
Tilburg : PON, 2010. 26 p.

Dorrestein, A.
Aan de keukentafel : een evaluatie van het vrijwilligersproject Budgetcoach Breda.
Tilburg : PON, 2010. 51 p. : tabn. (PON-publicaties ; 10-21)

Edelmann, E.
Veiligheidsmonitor 2009 grafiekenrapport politieregio Midden- en West-Brabant.
Tilburg : PON, 2010. 70 p. : tabn., grafn., bijl.

- Edelmann, E.
Veiligheidsmonitor 2009 grafiekenrapport politieregio Brabant Noord.
Tilburg : PON, 2010. 70 p. : tabn., grafn., bijl.
- Edelmann, E.
Veiligheidsmonitor 2009 grafiekenrapport politieregio Brabant Zuid-Oost.
Tilburg : PON, 2010. 74 p. : tabn., grafn., bijl.
- Geerken, G.
Dorp en buitengebied - nieuwe vormen van samenwerking.
Tilburg : PON, 2010. 28 p. : foto's, afbn. (PON-publicaties ; 10-14)
- Hartog, J. den
Meerwaarde door samenspel : evaluatie van het Huis van de Wereld.
Tilburg : PON, 2009. 27 p. : tabn. (PON-publicaties ; 10-03)
- Hartog, J. den en M. Smulders
Van de hoed en de rand... : procesbeschrijving Kroon op je wijk.
Tilburg : PON, 2010. 25 p.
- Kooger, E.
Dorpsontwikkelingsplan Eethen : de toekomst van het dorp.
Tilburg : PON, 2010. 31 p. : afbn., foto's
- Kooger, E. en K. Nauta
WZSW voorbij? : Analyse van 6 minder geslaagde WZSW-initiatieven.
Tilburg : PON, 2010. 18 p. : bijl.
- Kroon, P. de
Een nieuw leven.
Tilburg : PON, 2010. 56 p. : foto's. (PON-publicaties ; 10-07)
- Long, K. du, Tj. Schatorjé en M. Smulders
Nulmeting slimme zorg : resultaten nulmeting 2009.
Tilburg : PON, 2010. 74 p. : tabn., grafn. (PON-publicaties ; 10-04)
- Long, K. du en M. Smulders
Tussenmeting slimme zorg : resultaten tussenmeting Brabantpanel 2010.
Tilburg : PON, 2010. 24 p. : tabn., grafn.
- Long, K. du en E. Stultjens
Waarstaatjegemeente.nl : burgerrollen : resultaten extra vragen burgerpeiling gemeente Texel.
Tilburg : PON, 2010. 24 p. : tabn.
- Luijten, J.
Belevingsonderzoek leefbaarheid Gassel : resultaten nulmeting.
Tilburg : PON, 2010. 22 p. : tabn., grafn., bijl.

- Luijten, J.
Evaluatie experiment buurtbudgetten De Valuwe in Cuijk.
Tilburg : PON, 2010. 42 p. (PON-publicaties ; 10-17)
- Luijten, J.
Van plan naar uitvoering : Pilot IDOP Vianen.
Tilburg : PON, 2010. 16 p. : bijl.
- Luijten, J. en W. Arts
Een blik achter MFA de Poorten : een evaluatie.
Tilburg : PON, 2010. 27 p. : afbn.
- Luijten, J. en A. Leenders
24-uurs zorgvoorziening in Hapert : onderzoek naar de behoefte.
Tilburg : PON, 2010. 40 p. : tabn.
- Mes, C., M. Blanken en A. Leenders
Resultaten Jeugdbalans Brabant : gemeente Sint Anthonis.
Tilburg : PON, 2010. 54 p.
- Mes, C., M. Blanken en A. Leenders
Resultaten Jeugdbalans Brabant : gemeente Eersel.
Tilburg : PON, 2010. 60 p.
- Mes, C., M. Blanken en A. Leenders
Resultaten Jeugdbalans Brabant : gemeente Oisterwijk.
Tilburg : PON, 2010. 60 p.
- Mes, C., M. Blanken en A. Leenders
Resultaten Jeugdbalans Brabant : gemeente Steenberghe.
Tilburg : PON, 2010. 62 p..
- Mes, C., M. Blanken en M. Rijkers
Resultaten Jeugdbalans Brabant : regio-analyse.
Tilburg : PON, 2010. 72 p.
- Mes, C., M. Blanken en M. Rijkers
Resultaten Jeugdbalans Brabant : gemeente Cuijk.
Tilburg : PON, 2010. 56 p.
- Mes, C., M. Blanken en M. Rijkers
Resultaten Jeugdbalans Brabant : gemeente Tilburg.
Tilburg : PON, 2010. 50 p.
- Mes, C., M. Blanken en M. Rijkers
Resultaten Jeugdbalans Brabant : gemeente Veldhoven.
Tilburg : PON, 2010. 56 p.

Mes, C., M. Blanken en M. Rijkers
Resultaten Jeugdbalans Brabant : gemeente Geldrop-Mierlo.
Tilburg : PON, 2010. 54 p.

Mes, C., M. Blanken en M. Rijkers
Resultaten Jeugdbalans Brabant : gemeente Eindhoven.
Tilburg : PON, 2010. 52 p.

Met vreugde geven wij kennis : een sociaal-cultureel planbureau voor Brabant :
PON jaarboek 2010 ; onder red. van E. Edelmann, E. Hooghiemstra, H. de Kuiper,
K. Nauta, T. Rietveld en L. Sontag.
Tilburg : PON, 2010. 84 p. : tabn., grafn., krtn., foto's. (PON-publicaties ; 10-01)

Nauta, K. en A. Leenders
Vergrijzing, ontgroening en krimp in Landerd : een doorkijk naar beleid.
Tilburg : PON, 2010.

Pepels, R.
*Respijtzorg in de provincie Noord-Brabant : actualisatie van het overzicht :
eindverslag.*
Tilburg : PON, 2010. 22 p.

Pepels, R. en M. Smulders
Uitrol mantelzorgondersteuningsplan : advies voor BRIZ.
Tilburg : PON, 2010. 20 p.

Rietveld, T. en W. Arts
Oog- en oorproblemen bij ouderen : U kunt er wat aan doen! : folder.
Tilburg : PON, 2010.

Rietveld, T., W. Arts en A. Leenders
Oog en oor voor kwaliteit van leven : training.
Tilburg : PON, 2010. 32 p. : tabn., afbn. (PON-publicaties ; 10-12)

Rietveld, T. en J. den Hartog
De pakketmaatregelen AWBZ : verkenning naar de gevolgen.
Tilburg : PON, 2010. 30 p. : tabn.

Rietveld, T. en H. Maas
*Het geeft de burger moed : evaluatie van ervaringen mantelzorgwaardebonnen in de
gemeente Tilburg.*
Tilburg : PON, 2010. 21 p.

Rietveld, T. en J. Smets
Volg de wijkzuster : monitor: stand van zaken mei 2010.
Tilburg : PON, 2010. 32 p.

Rijkers, M., P. Franken en M. van Bommel
IDOP's : de praktijk : Onderzoek naar ervaringen en belevingen : fase 2 en 3.
Tilburg : PON, 2010. 34 p. : bijl.

- Rijkers, M. en J. Westerlaken
Participatie : deel 8 van de serie Leefbaarheid: feiten in beeld.
 Tilburg : PON, 2010. 18 p. : grafn., krtn. - (PON-publicaties ; 10-02)
 (Leefbaarheid: feiten in beeld ; 8)
- Rijkers, M. en J. Westerlaken
Relatie burger en overheid : deel 9 van de serie Leefbaarheid: feiten in beeld ;
 onder red. van H.J.B.M. Reesink, J.-W. van Herpen en J. Keler.
 Tilburg : PON, 2010. 18 p. : grafn., krtn. (PON-publicaties ; 10-05)
 (Leefbaarheid: feiten in beeld ; 9)
- Rijkers, M. en J. Westerlaken
Jeugd : deel 10 van de serie Leefbaarheid: feiten in beeld ; onder red. van
 H.J.B.M. Reesink en J.-W. van Herpen.
 Tilburg : PON, 2010. 20 p. : grafn., krtn. (PON-publicaties ; 10-08)
 (Leefbaarheid: feiten in beeld ; 10)
- Rijkers, M. en J. Westerlaken
Bijzondere groepen : deel 11 van de serie Leefbaarheid: feiten in beeld.
 Tilburg : PON, 2010. 22 p. : tabn., krtn. (PON-publicaties ; 10-11)
- Rijkers, M. en J. Westerlaken
*De Brabantse bevolking in de toekomst : deel 12 van de serie Leefbaarheid:
 feiten in beeld.*
 Tilburg : PON, 2010. 20 p. : tabn., grafn., krtn. (PON-publicaties ; 10-13)
- Rijkers, M. en J. Westerlaken
Verkeer en mobiliteit : deel 13 van de serie Leefbaarheid: feiten in beeld.
 Tilburg : PON, 2010. 22 p. : tabn., grafn., krtn. (PON-publicaties ; 10-15)
- Rijkers, M., J. Westerlaken en E. Edelmann
Sociale veiligheid : deel 14 van de serie Leefbaarheid: feiten in beeld.
 Tilburg : PON, 2010. 22 p. : tabn., grafn., krtn. (PON-publicaties ; 10-18)
- Smets, J. en K. du Long
Leeft de Beerze voor iedereen?
 Tilburg : PON, 2010. 60 p. : tabn., grafn.
- Smets, J. en E. Stultjens
Brabant en zijn kleurrijke samenleving : editie VII.
 Tilburg : PON, 2010. 64 p. : tabn., grafn., krtn. (PON-publicaties ; 10-20)
- Smulders, M., J. den Hartog en J. Smets
*Verkenning Kleurrijk Brabant : strategische aanknopingspunten voor de Agenda van
 Brabant.*
 Tilburg : PON, 2010. 23 p. : krtn., foto's. (PON-publicaties ; 10-22)
- Sontag, L. en M. Bosmans
Bevoegdheid docenten in het voortgezet speciaal onderwijs.
 Tilburg : PON, 2010. 28 p. : tabn., krtn. (PON-publicaties ; 10-10)

Sontag, L. en M. Bosmans

Dyslexie en dyscalculie in het voortgezet onderwijs.

Tilburg : PON, 2010. 26 p. : bijl., tabn. vragenl.

Sontag, L. en J. Westerlaken

Uitstroomprofielen in het voortgezet speciaal onderwijs.

Tilburg : PON, 2010. 34 p. : tabn., krtn. (PON-publicaties ; 10-09)

Stultjens, E.

Waarstaatjegemeente.nl : Burgerrollen : najaar 2009 : gemeente Cranendonck resultaten kernen.

Tilburg : PON, 2010. 28 p. : tabn.

Stultjens, E. en E. Edelmann

Waarderingsonderzoek Omroep Brabant 2010 : tweede meting, april 2010.

Tilburg : PON, 2010. 71 p. : tabn., grafn., bijln.

Stultjens, E. en E. Edelmann

Veiligheidsmonitor 2009 : provincie Noord-Brabant.

Tilburg : PON, 2010. 90 p. : tabn., grafn., bijln. (PON-publicaties ; 10-19)

Stultjens, E., E. Kooger en J. Luijten

Dorpsontwikkelingsplan Veen : de toekomst van het dorp.

Tilburg : PON, 2010. 79 p. : tabn., grafn., afbn.

Stultjens, E. en K. du Long

KTO Gemeente Laarbeek : najaar 2010 : Onderdeel van Waarstaatjegemeente.nl, Burgerrollen.

Tilburg : PON, 2010. 17 p. : tabn., grafn., bijln.

Stultjens, E. en K. du Long

Waarstaatjegemeente.nl : Burgerrollen : najaar 2009.

Tilburg : PON ; Deloitte ; BMC, 2010. 158 p. : grafn., tabn. (PON-publicaties ; 10-06)

Stultjens, E. en K. du Long

Waarstaatjegemeente.nl : Burgerrollen : voorjaar 2010.

Tilburg : PON ; Deloitte ; BMC, 2010. 96 p. : grafn., tabn. (PON-publicaties ; 10-16)

Verhaar, K., J. Smets en M. Bosmans

Vraag in kaart.

Tilburg : PON, 2010. 59 p. : bijl.tabn.

Bijlage C Publicaties in samenwerking met derden

Competenties binnen het Centrum voor Jeugd en Gezin : de ontwikkeling van een competentie-monitor : door C. Mes, L. Jacobs, L. Sontag, C. Nijsten en L. van den Berg-Hardenbol.

Tilburg : PON ; K2 ; Fontys Pedagogische opleidingen 's-Hertogenbosch, 2010. 43 p.

Dorrestein, A., M. Paes en M. van Santvoort

Een verkenning van sociaal isolement en eenzaamheid.

Tilburg ; Den Bosch : PON ; PRVMZ, 2010. 36 p. : grafn.

Duurzaamheidbalans, De, van Brabant 2010 ; met medew. Van H. Mommaas,

R. Smeets, F. Hermans, J. Dagevos, L. Sontag, J. Smets en E. Edelmann.

Tilburg : Telos, 2010. 238 p. : tabn., grafn.

Mes, C., A. Leenders en M. Bosmans

Jeugdbalans Brabant : analyse 2010 Regio Zuidoost-Brabant.

Den Bosch : Provincie Noord-Brabant, 2010. 28 p.

Mes, C., A. Leenders en M. Bosmans.

Jeugdbalans Brabant : analyse 2010 Regio Noordoost-Brabant.

Den Bosch : Provincie Noord-Brabant, 2010. 28 p.

Mes, C., A. Leenders en M. Bosmans.

Jeugdbalans Brabant : analyse 2010 Regio Midden-Brabant.

Den Bosch : Provincie Noord-Brabant, 2010. 28 p.

Mes, C., A. Leenders en M. Bosmans.

Jeugdbalans Brabant : analyse 2010 Regio West-Brabant.

Den Bosch : Provincie Noord-Brabant, 2010. 28 p.

Bijlage D Artikelen

Arts, W. en R. Pepels

Eerste ervaringen met een e-buddy.

In: www.zorgnetwerkmb.nl, 8 december 2010.

Franken, P.

Zoeken naar nieuw dorpsprofiel: uitvoering IDOP's in ander daglicht.

In: *Kernkracht*, jrg. 7, nr. 4, oktober 2010, p.8-9.

Hartog, J. den

Hebben we nog iets voor elkaar over in Brabant?

In: *Brabants Dagblad*, 23 januari 2010.

Kroesbergen, E.H., L. Sontag, R.C.M. van Steensel, P.P.M. Leseman en S.H.G. van der Ven.

Plaatsing van leerlingen met een beperking in het reguliere onderwijs : de ontwikkeling van schoolvaardigheden, competentiebeleving en probleemgedrag.

In: *Pedagogische studiën*, jrg. 87, nr. 2010, p. 350-366.

Luijten, J.

Dorpsservicepunt Ôt Turp geopend.

In: *Kernkracht*, jrg. 7, nr 4, oktober 2010, p. 4-5.

Nauta, K.

Bevolkingskrimp, is dat erg?

In: *Brabants Dagblad*, 2 juni 2010.

Nauta, K.

Waardeloze huizen op het Brabantse platteland?

In: *Brabants Dagblad*, 13 februari 2010.

Pepels, R.

Een NAH e-buddy als vriend.

In: *Maandinfo Gemini*, oktober 2010.

Smulders, M.

Mantelzorgers zien ICT wel zitten!

In: *Nieuwsbrief BRIZ*, nr. 28, oktober 2010, p. 5.

Verhaar, K.

Help zwarte scholen de wereld uit.

In: *Brabants Dagblad*, 24 februari 2010.

Bijlage E Lezingen, gespreksleidingen en vertegenwoordigingen

Gemeente Borsele

Op 18 januari 2010 organiseerde het PON in opdracht van gemeente Borsele een discussiebijeenkomst voor dorpsraden en leden van de gemeentelijke werkgroep kleine kernenbeleid. Aan de bijeenkomst werd meegewerkt door vertegenwoordigers van de Coöperatie Esbeek en de Zogcoöperatie Elsendorp.

Expertmeeting Divers

Welzijnsorganisatie Divers organiseerde op 21 januari 2010 een expertmeeting. De directeur van het PON zat de bijeenkomst voor.

Conferentie integraal ouderenbeleid Boxtel

Op 28 januari 2010 organiseerde de Seniorenraad Boxtel een conferentie onder de titel *Op weg naar een integrale visie over het ouderenbeleid in Boxtel*. Het PON werkte mee aan de voorbereiding van de conferentie en verzorgde een inleiding over de thematiek.

Topoverleg Agenda van Brabant

Ter voorbereiding van de Agenda van Brabant organiseerde de provincie op 28 januari 2010 een topoverleg met vertegenwoordigers van de wetenschap en belangenorganisaties. De directeur van het PON was een van de deelnemers.

Lezing Laarbeek

In februari 2010 verzorgde het PON een lezing, op uitnodiging van het CDA van de gemeente Laarbeek, over het vinden en binden van vrijwilligers in Brabant.

Kenniscafé Sociaal Beleid Brabant

Op 4 februari 2010 verzorgde het PON een lezing tijdens het kenniscafé *Modern gemeentelijk vrijwilligersbeleid*. Dit kenniscafé, georganiseerd door de provincie, wil gemeenten inspireren om een stimulerend beleid te voeren dat inspeelt op de nieuwe vrijwilliger.

Bijeenkomst burgerparticipatie gemeente Heumen

Burgerparticipatie krijgt een belangrijkere rol binnen het gemeentelijk beleid van Heumen. Daarom organiseerde de gemeente een themabijeenkomst voor wijk- en dorpsraden. Bij die gelegenheid verzorgde het PON een interactieve presentatie.

MVO-ontbijtsessie

Tijdens een ontbijtsessie in Tilburg op 21 april 2010 verzorgde een PON-medewerker een Pecha Kucha over de sociale kant van maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) onder de titel *De wijk: er op af!*

Expertmeeting zorg

Op 21 juni 2010 organiseerde de Zorggroep Elde in Sint-Michielsgestel een expertmeeting voor professionals in de zorg. Het PON verzorgde de gespreksleiding, in het kader van kennisdeling op het gebied van kleurrijke zorg.

Kansen voor het Groene Woud

Op 29 juni 2010 vond in Vugt een regionale conferentie waarbij de kansen voor het Groene Woud zijn geëxploreerd. Een PON-medewerker verzorgde een workshop over innovaties in de zorg.

Werkconferentie PRVMZ

Op 21 september 2010 organiseerde de PRVMZ een werkconferentie onder de titel *De kracht van kwetsbaarheid*. Bij die gelegenheid verzorgde het PON een workshop.

Beursvloer Tilburg

Op 11 oktober 2010 presenteerde het PON zich als bedrijf op de in Tilburg georganiseerde beursvloer. Wij brachten ons aanbod aan vrijwilligersorganisaties onder de aandacht.

Conferentie jeugd en diversiteit

Tijdens de conferentie jeugd en diversiteit, die op 13 oktober 2010 plaatsvond in Eindhoven hield de directeur van het PON een inleiding.

Bijeenkomst integrale veiligheid gemeente Veghel

Op 3 november 2010 organiseerde de gemeente Veghel een interactieve bijeenkomst ter voorbereiding van het (door)ontwikkelen van het Integrale VeiligheidsPlan van de gemeente. Wij werkten mee aan de inhoudelijke invulling van de bijeenkomst, verzorgden een inleiding en zorgden voor de gespreksleiding. Aan de bijeenkomst werd deelgenomen door ondernemersverenigingen, wijk- en dorpsraden, horecavereniging, jeugd- en welzijnsverenigingen, woningcorporaties, brandweer, politie, leden van de gemeenteraad en het college van B&W.

Bijeenkomst vrijwilligerswerk in Nederland en Vlaanderen

Op 4 november 2010 hield het PON een presentatie over vrijwilligerswerk in Brabant tijdens de onderzoeksbijeenkomst *Vrijwilligerswerk*, georganiseerd door de Erasmus Universiteit Rotterdam en Movisie.

Brabants Plattelandsparlement

De vereniging kleine kernen noord-brabant organiseerde op 27 november 2010 in het provincie te 's-Hertogenbosch het Brabants plattelandsparlement. Bij die gelegenheid verzorgde het PON een inleiding en begeleidde een workshop.

Dorpendag Kempenland 2010

Het PON heeft meegewerkt aan de dorpendag Kempenland, die op 4 november 2010 werd gehouden. Wij verzorgden een workshop over vrijwilligerswerk en burgerparticipatie.

Landelijk congres jeugdbeleid

Op 10 november 2010 organiseerden het Nationaal Jeugdinstituut en het PON een landelijk congres onder de noemer *Meer bezieling, minder middelen - de praktijk van jeugdbeleid, jeugdzorg en onderwijs 2011-2014*. Het congres werd druk bezocht. Diverse PON-medewerkers verzorgden inleidingen en workshops.

Symposium BRIZ

Op 9 december 2010 organiseerde de BRIZ (Brabantse Raad voor Informele Zorg) een symposium. Bij die gelegenheid verzorgde het PON twee presentaties. De onderwerpen waren: samenwerking tussen mantelzorgers, cliënten en professionals én de professionalisering van professionals.

Stichting BOOG

Stichting BOOG (Brabantse Organisatie Allochtone Ouderen Groepen) organiseerde op 16 december 2010 een bijeenkomst in 's-Hertogenbosch. Een PON-medewerker verzorgde een presentatie van de nieuwste gegevens over allochtonen in Noord-Brabant. Speciale aandacht ging daarbij uit naar wonen en zorg voor allochtone ouderen.

Studio T

Studio T is een mbo-business-school van Helicon opleidingen en is gevestigd in Tilburg. Een van de studierichtingen is stad & wijkmanagement, bedoeld voor wijkwerkers van woningcorporaties. Sinds 2009 levert het PON een bijdrage aan het lesprogramma. Wij bieden inzicht in de verschillende facetten van leefbaarheid in wijken en buurten.

Werkveldadviesraad Avans Hogeschool Breda

Het PON participeert in de werkveldadviesraad van de studierichting Social Work van Avans Hogeschool. De WAR komt vier maal per jaar bijeen.

Brabants Kennisplatform Wonen

Op verzoek van de provincie participeert het PON in het Brabants Kennisplatform Wonen dat het provinciebestuur gevraagd en ongevraagd adviseert over het provinciaal beleid op het gebied van ruimtelijke ordening, bouwen en wonen.

Provinciale Omgevingscommissie (POC)

Op verzoek van de provincie is het PON lid van de POC, die Gedeputeerde en Provinciale Staten gevraagd en ongevraagd adviseert over plannen en visies die van invloed zijn op de ruimte, het milieu, mobiliteit en water.

Dr. Gradus Hendriksstichting

Deze stichting verzorgt de leerstoel Wetenschappelijke Grondslagen van het Opbouwwerk aan de faculteit der sociale wetenschappen van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Het PON heeft zitting in het bestuur van de stichting.

Kamer van Koophandel Brabant

Een medewerker van het PON is lid van het Algemeen Bestuur van de Kamer van Koophandel Brabant. Zij fungeert als woordvoerder van de werknemersdelegatie (van januari 2009 tot en met december 2011).

Vereniging voor Statistiek en Onderzoek (VSO)

Sinds 2004 heeft een PON-medewerker zitting in het dagelijks bestuur van de VSO; hij vervult de rol van penningmeester.

Overige

De directeur van het PON vervulde diverse nevenfuncties: bestuurslid van Expertisecentrum Leeftijd, lid van het Brabants Samenwerkingsverband Jeugd en Gezin, lid van het College van Advies van het Centrum voor Jeugd en Gezin Eindhoven, lid van de Adviescommissie Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen Tilburg, lid van de Programmacommissie Zorg voor Jeugd van ZonMw, lid van de Adviescommissie voor de leerstoel Emancipatie in internationaal vergelijkend perspectief aan de VU Amsterdam, lid van de Programmaraad IAB-4 (Innovatieve Acties Brabant), lid van CMO-net en lid van de Raad van Toezicht van Telos.

Bijlage F Opdrachtgevers

- Brabantse Raad voor de Informele Zorg (BRIZ)
- Brabants samenwerkingsverband Jeugd & Gezin
- Dienst Landelijk Gebied (DLG)
- Expertisecentrum Mantelzorg
- Expertisecentrum Niet Aangeboren Hersenletsel
- Fonds verstandelijk gehandicapten
- Fontys Hogescholen
- Fontys Pedagogische Opleidingen 's-Hertogenbosch
- Gemeente Apeldoorn (Gelderland)
- Gemeente Bergen op Zoom
- Gemeente Boxmeer
- Gemeente Cuijk
- Gemeente Haaren
- Gemeente 's-Hertogenbosch
- Gemeente Heumen (Gelderland)
- Gemeente Mill en Sint Hubert
- Gemeente Oisterwijk
- Gemeente Oss
- Gemeente Tilburg
- Gemeente Uden
- Gemeente Veghel
- Gemeente Venray (Limburg)
- Initiatiefnemers project Budgetcoach Breda
- Mezzo
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW)
- MooilandMaasland
- Onderwijsraad
- Provincie Noord-Brabant
- RSV Breda en omstreken
- Stichting RCOAK
- Stichting Transmurale Zorg Den Haag en omstreken
- Stichting Sluyterman van Loo
- Studio T
- Telos
- Vereniging Brabantse Gemeenten (VSB)
- vereniging kleine kernen noord-brabant
- VSBfonds
- Wooninc.
- ZonMw

Bijlage G Raad van Toezicht en bureau

Samenstelling Raad van Toezicht per ultimo 2010

de heer drs. A. Kleijngeld	voorzitter
de heer ir. B.O.M. Nieuwendijk	penningmeester

de heer drs. E.A.A. van Mansum
de heer ir. C.B. Hoefnagel
mevrouw mr. drs. D.P.J. van Lith-Woestenberg

Samenstelling personeel per ultimo 2010

dr. Erna Hooghiemstra	directeur/bestuurder
Paul van Daal	teammanager
ir. Hans de Kuyper	teammanager
Nicole Aarts	office-manager
Monique Gori	directiesecretariaat
Antoinette van der Heijden	secretariaat/receptie
Emilia Hoedjes	receptie/secretariaat
Wilma van Vugt	receptie/secretariaat
Francijn Yüksel	informatievoorziening
Monique Ambachtsheer	financieel-economische zaken/directiesecretariaat
Joyce Jonkers	financieel-economische zaken
Natasja Michiels	financieel-economische zaken
Marion Bax	salarisadministratie
drs. Stan ten Thije	systeembeheerder
Wietse Willemse	systeembeheerder
Dini Veraert	huishoudelijke dienst (ingehuurd)

Werkzaam binnen de teams

drs. Wies Arts
drs. Mariëlle Blanken
drs. Marianne van Bommel
Mark Bosmans MSc
drs. Sjaak Cox
drs. Anneke Dorrestein
drs. Egbert Edelmann
Peter Franken
ir. Gerhard Geerken
Jeannette den Hartog MSc
Ed Kooger
drs. Anke Leenders
drs. Karin du Long
ir. Jolanda Luijten
Henriëtte Maas
dr. Carola Mes
drs. Kees Nauta
drs. Riny Pepels
drs. Trude Rietveld
Maartje Rijkers MSc
ir. Judith Smets
drs. Mirjam Smulders
dr. Linda Sontag
drs. Eva Stultjens
dr. Kees Verhaar
drs. Ab van de Wakker
drs. Jolanda Westerlaken

In de loop van 2010 waren voorts werkzaam bij het PON:

Sanne Beelen
Claire Hoogendijk

kennis in uitvoering

Stationsstraat 15
5038 EB Tilburg
Postbus 90123
5000 LA Tilburg

telefoon +31 (0)13 535 15 35
fax +31 (0)13 535 81 69
info@hetpon.nl
www.hetpon.nl